

ŘÍJEN, 2. kapitola: PODZIMNÍ KRAJINA (str. 15-27)

Na úvod kapitoly:

Předvádět v prostoru: Běhám po louce s drakem a vítr mi bere čepici i draka... Běžím domů ve fujavici a dešti... Jsem list na stromě, vítr mnou pohupuje, padám k zemi, poletuji vzduchem.

KOMUNIKAČNÍ AKTIVITA: Jeden žák v kruhu řekne: „Na procházkách po okolní krajině jsem obdivoval/a vzrostlé stromy.“ Druhý žák zopakuje první větu a přidá: „... a zralé jeřabiny.“ Atd.

Str. 15, cvičení 1:

Zahrajte si na klauny a předved'te pantomimou (beze slov pomocí mimiky a gest): Klaun se snaží děti rozesmát. Zdraví je. Nabádá, ať jsou hodné, ať jsou tiše. Zjišťuje, jak se dětem daří. Vyzývá je, ať se nemračí, ať si zazpívají, ať si zahrají fotbal...

Proč přirovnává autorka podzim ke klaunovi? Namaluj barevně podzimního klauna.

Najít v básni protiklady (smutná legrace), tvořit i k jiným slovům básně slova opačného významu nebo vymýšlet vlastní protiklady (např. na téma léto - podzim).

OSV/SR (mezilidské vztahy, empatie)

Může být legrace smutná? Kdy? Z čeho a proč vzniká smutek? Jak se smutek projevuje? Jak poradíme, pomůžeme smutným zvířátkům? Veverka je smutná, neurodily se oříšky a ona má malou zásobu na zimu. Zajíc se zatoulal a nemůže najít pelíšek.

Proč bývám smutný/á já? Z čeho jsou smutní moji kamarádi, rodiče? Jak jim mohu pomoci? Mám recept, který „zabírá“ na smutek? Vytvořit společný recept proti smutku. Vyjádřit barevně smutek i radost, vyjádřit mimicky i pohybem.

Vyhodnocení: Jak se mi pracovalo? Co mě překvapilo? Líbí se mi některá rada proti smutku? Která a proč?

Ve 2. třídě jsme četli o VLÁDCI PODZIMU – vzpomeneme si, co nám přinesl?

Ve 3. třídě - podle spisovatelky Mileny Lukešové - je za podzim přinese:

ABECEDNÍ ŠIFRA:

14 15 1 28 17

--	--	--	--	--

20 19 5 33 12 16 7 14

--	--	--	--	--	--	--	--

ŘEŠENÍ:

14 15 1 28 17

K	L	A	U	N
---	---	---	---	---

20 19 5 33 12 16 7 14

P	O	D	Z	I	M	E	K
---	---	---	---	---	---	---	---

Proč asi klaun? Co klaun podzimek dělá? Šaškuje nebo čaruje?

Slovo KLAUN (hlásková i slabičná stavba – dvojhláska AU!)

Tvořit z písmen slova KLAUN jiná slova: jednoslabičná, dvouslabičná (au, lak, kal, luk, klan, kluk, Anna, lana, luna, nula, nanuk...)

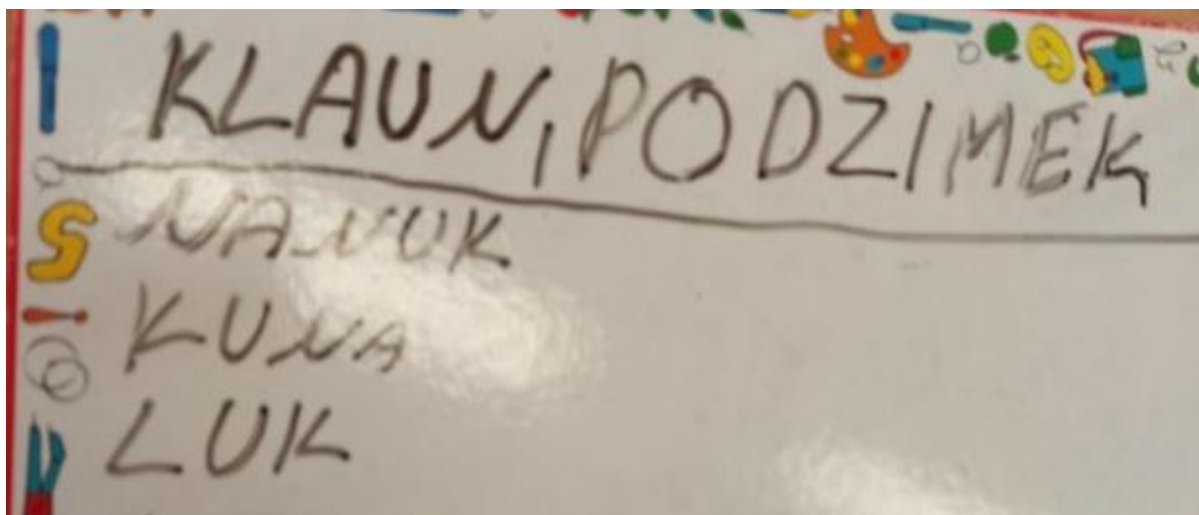
Práce s básní str. 15:

1. Přečíst.
2. Místo slova „bramboru“ říkat slova souřadná (podzimní úroda, kterou by mohl mít klaun místo nosu: jablko, švestku, hrušku, kukuřici...)
3. Význam slov
4. Opis první věty:
  - počet slov
  - slovní druhy: podst. jména, sloveso, příd.jm., spojka (co spojuje spojka a)
  - možno barevně kódovat tvrdé, měkké, obojetné.
  - Různé druhy vět podle postoje mluvčího ústy klauna a práce s hlasem.
5. Slovo klaun a jeho tvary v textu.

Str. 15/1: Aktivity a ukázky Mgr. M. Ruzová, ZŠ Český Těšín:

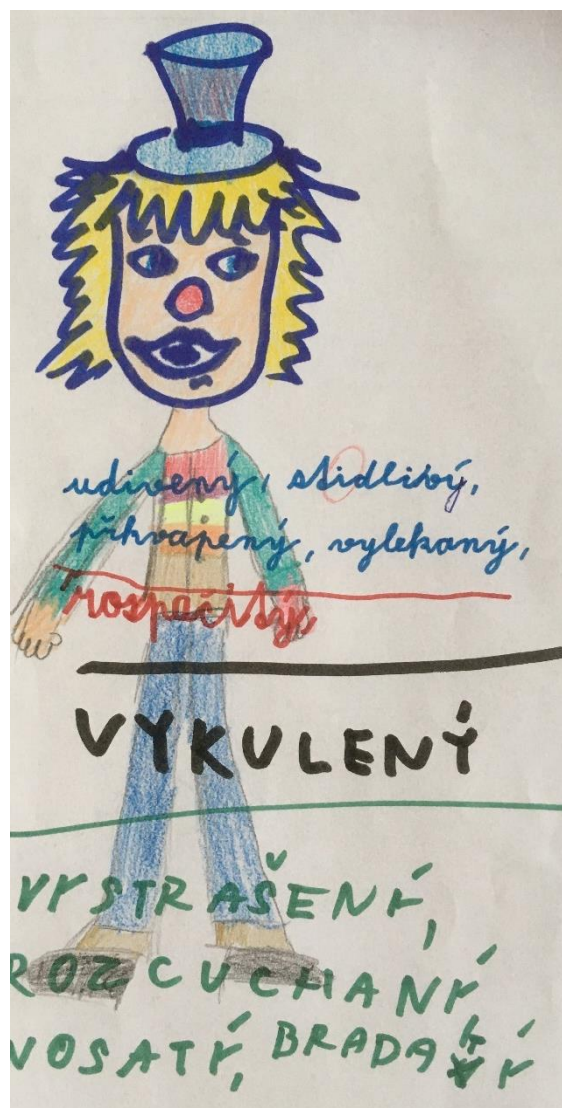
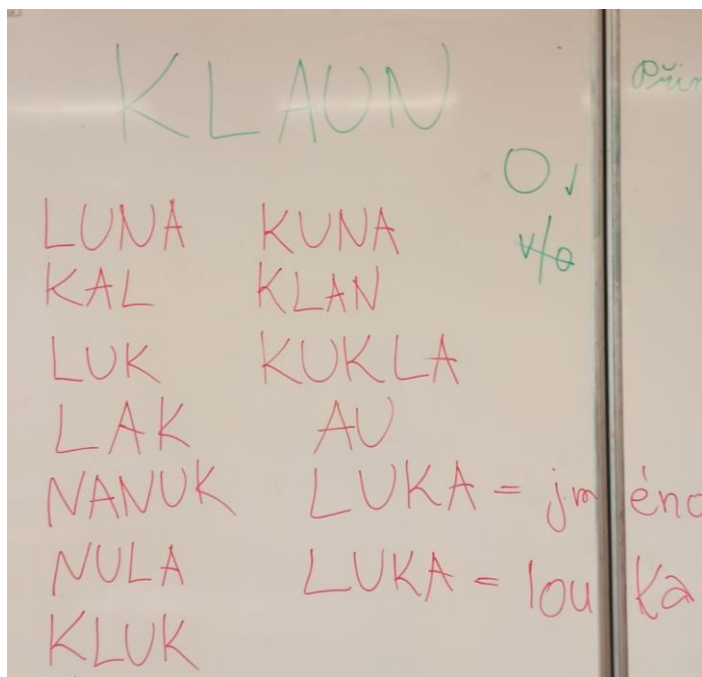
Abecední šifra: Hráli jsme “tleskanou” pro osvěžení abecední řady (Já tleskám v určitém rytmu a děti si v duchu přeříkávají abecedu, jakmile zastavím, děti zapíší poslední písmeno). Žáci písmena zapisovali fixem na tabulky.

Tvoření slova z písmen K L A U N (nejprve jsme si ujasnili pravidla - děti se domluvily, že se písmena mohou opakovat, znaménka se doplňovat nesmí a místo dvojhlásky AU můžeme použít každé písmeno zvlášť – A, U).

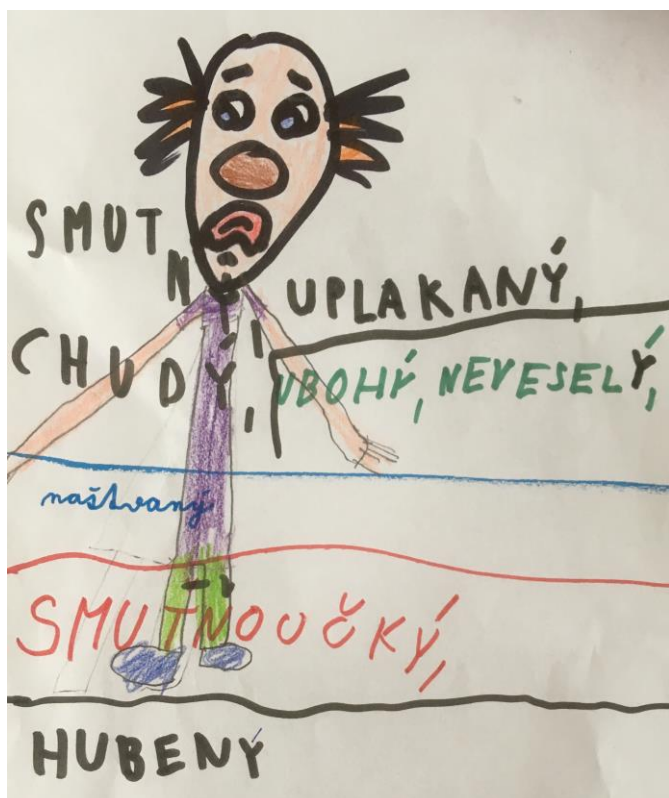

U každého slova jsme ověřovali jeho význam. (Luna - jméno, Luna - měsíc, au - vyjádření bolesti,...). Opravdu se ve třídě našel vždy alespoň jeden žák, který nám význam slova vyjasnil. Jen u kalu děti tvrdily, že se jedná o slovo, které někdy někde slyšely, ale vlastně neví, co přesně znamená. Vysuzovaly tedy podle nápovědy (kalná voda, co kalí vodu, co se usazuje na dně ,...).

Práce s básničkou děti velmi bavila (četli jsme také po rolích - vypravěč, děti). Práce s hlasem, mimikou příp. hra celým tělem, kdy klauni (smutný, veselý, zamyšlený, kudrnatý, nabroušený, nešťastný....) vyjadřovali stejnou větu: "A je to! A už tu není léto.", která vždy vyzněla jinak, což děti krásně a přirozeně ztvárnily i vnímaly.

Obrázky 4 klaunů, děti rozdělit na 4 skupiny a každá skupina připsala postupně příd. jména.

ZNECHUCENÍ, NAŠTVANÍ, NEROZVESE-
LENÍ, ROZHOZENÍ,

---

nabručený, nepokojený

---

samišlený, namyšlený,

PŘEMÝŠLIVÝ, KUDRNATÝ,
ZAMRAČENÝ, ZLÝ, SMÚTNÝ.

veselý, šťastný, rozářený

NAČ NADČENÝ, USMĚVAVÝ

SRANDOVNÍ,

šachovaci, nevybíhý, cirkusový, senzáční,

Strana 16, cvič. 1: TVARY SLOV

Skloňování slova klaun. NOVÉ UČIVO. Zatím tvořit věty s různými tvary jen ústně.

TVOŘIT tvary slov - bude hlavním jazykovým cílem říjnové kapitoly, přípravou na kapitolu vyjmenovaná slova:

- Žák pozná a utvoří různé tvary jednoho slova – ústně, ve větách.
- Žák skloňuje podstatná jména pomocí návodných (pádových otázek).
- Zatím není cílem určovat pád podst. jména.

Po celou 3. třídu budeme hodně do vět doplňovat tvary podst. jmen (budeme podst. jména skloňovat, ale nejdříve “komunikačním způsobem”, na základě zkušeností žáků s jazykem). Nebudeme zatím slova ani přiřazovat k pádovým otázkám a už vůbec ne určovat pády podst. jmen ve větách nebo ve slovních spojeních.

Strana 16, cvič. 2-3: ZNAKY PODZIMU

Aktivita: Podzimní plody v neprůhledném sáčku (oříšky, jeřabiny, brambory, šípky, kaštany...)

- poznávat plody hmatem;
- popisovat bez dívání a ostatní hádají (vyberu jeden plod, schovám ho za záda a říkám, jaký je: tvar, velikost, tvrdost, další znaky - stopka, skořápka, hladký, drsný...);
- Co sem nepatří? Přidáme k plodům např. mandarinku a žáci hledají, co neroste u nás. Je-li ve třídě více dětí, připravte více stanovišť.

Říkat, jaké jednotlivé plody či listy jsou - děti vymýšlejí co nejvíce přídavných jmen.

HRA NA OPAKY: Já jsem list malý, hledám list... (velký), jsem drsný (hladký). Totéž můžeme zkusit i s jinými přírodninami. Vlastnosti předvádět také pohybem.

Pozorování krajiny za oknem nebo na vycházce. Vystihnout barvy, vůně, zvuky, pocity. Všimnout si, co všechno na podzim dělají stromy (zbarvují se, opadávají, kymácejí se, usínají, dávají úrodu), živočichové nebo lidé - tvořit ústně co nejvíce vět.

Práce s básničkami o podzimu, 16/2 (možno využít i jiné podzimní obrázky - J. Lada, a básničky).

- Možno zařadit **opis**, např. 1. báseň, poslední 4 verše + barevné kódování.
- Porozumění významu** (číst verše a říkat je svými slovy). Možno ve dvojicích nebo skupinách:

Př. *Už se barví stráně.* Na podzim tráva žloutne, rezaví a padají na ni barevné listy stromů. Také podzimní plody (šípky, jeřabiny, jablka, hrušky, švestky) mají podzimní barvy, které září dodaleka.

VARIANTA – PÁTRAČKA:

Děti hledají podzimní věty po třídě a přiřazují je k veršům básniček. Věty lze označit barevnými puntíky a stejnou barvou žáci označí příslušný verš. K některému verši může patřit více vět.

Návrh vět do pátračky:

Podzimní krajina se zbarvuje žlutou, oranžovou, červenou a hnědou barvou.

Na podzim listí stromů žloutne.

Listy mívají také oranžovou, červenou nebo hnědou barvu.

Na podzim hodně prší a všude je bláto.

Také zoraná pole jsou hnědá, po dešti blátivá.

Podzimní obloha bývá často zamračená a jen sem tam prosvítá kousek modrého nebe.

Na podzim se sklízí brambory.

Dříve se brambory pekly v ohni a bramborová nať se páčila.

Na podzim padá ze stromů listí.

Stromy se připravují k zimnímu spánku.

Všechna výživná míza sestoupí do kořenů a listy opadají.

Další podzimní básně – vybrala Martina Ruzsová, ZŠ Český Těšín

a) Práce s hlasem, trénink paměti – recitace (báseň dle výběru žáků);

b) Práce se slovy – význam slov, básnická vyjádření... -

Vlaštovka sedí na drátě

Ivan Blatný

Vlaštovka sedí na drátě
a hvízdá si a volá tě.

Srpnové větry chladně vanou
a ona volá: „Na shledanou!“

Srpnové větry nesou dým
a ona volá: „Odletím!“

A také tebe dálka láká,
vylezeš na mez, pouštíš draka,

pak hledíš smutně na dráty,
kde je tvůj dráček zajatý.

KOULELO SE, KOULELO

Jaroslav Seifert

Už krásný podzim podává
jablka sladká, voňavá.
Vezmi si jedno do dlaní
a kousni: Dobré chutnání!
Lék hořký bereš na lžičku
a ležíš nemocen,
oč sladší v každém jablíčku
můžeš mít každý den!

Vždyť víš, že v každém
ovoci
je lék, jenž brání nemoci.
Červená barva jablíčka
vrátí se ti zas do líčka.
Však na jabluňku zapomněl
kdekdo z nás vzápětí.
Pro včely měla med a pyl,
jablka pro děti.

Malování o mraku

Ljuba Štíplová

Jak vypadá mrak?
Obyčejně tak:

Ale mraky nejsou stejné,
všechny nejsou obyčejné –
pohled' do oblak!

Jeden mrak má sklon
vypadat jak

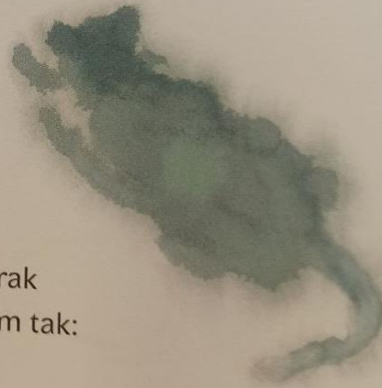

Zrovna si chce do chobotu
chytit malý mráček-
vidíš? To je on?

Jiný mráček spíš
vypadá jak

Dočká se, kdo chvílku počká,
že mrak-myšku sní mrak-
Tamhle – nevidíš?

Nevypadá mrak
vždycky jenom tak:

mrak 27, 32, 189
slon 49
bota 87, 137, 245
myš 17, 86, 118, 150, 173

Po nebi se někdy honí
až přechází zrak.

Pavel Dobeš: PAPIROVÍ DRACI

Když vidím nad polem papírové draky

Chtěl bych být dítětem a draka pouštět taky

Poslat mu psaníčko po rezné niti

Nakreslit sluníčko, ať lidem svítí

Ať svítí k radosti, ať lidem praví

Od lidských starostí, ať zvednou hlavy

Podívej člověče, nasad' si brejle

vezmi kus papíru, sežeň tři špejle

Ať jsi, kde jsi

Nikdy nejsi na tom světě sám
Zrob si draka
Zazpívej si
Pampampampam
Když vidím na nebi papírové draky
Chtěl bych být dítětem a zúčastnit se taky
Když den se sešeří domů utíkat
Zasednout k večeři, vyčůrat a spát
Usínat s nadějí, jak usínají děti
Že někde po nebi jejich draky letí
Vítr je jim motorem, a všude, kde je víra
I nebe se svým prostorem se před ní otevírá
Ať jsi, kde jsi
Nikdy nejsi na tom světě sám
Zrob si draka
Zazpívej si
Pampampampam

Propojení tématu s VV a PČ: „Nálada draků“ (dle Mgr. Martiny Ruzsové)

Strana 16, cvič. 3: PODZIMNÍ KRAJINA

Podzimní obrázek může sloužit k evokaci: Tvoření přídavných jmen o podzimu, tvoření vět o podzimu.

V rámci prvouky máme **pozorovat a porovnávat** změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Mapujeme: počasí; vzhled krajiny, rostliny; živočichy, osoby.

Možno tvořit věty podle různých zadání:

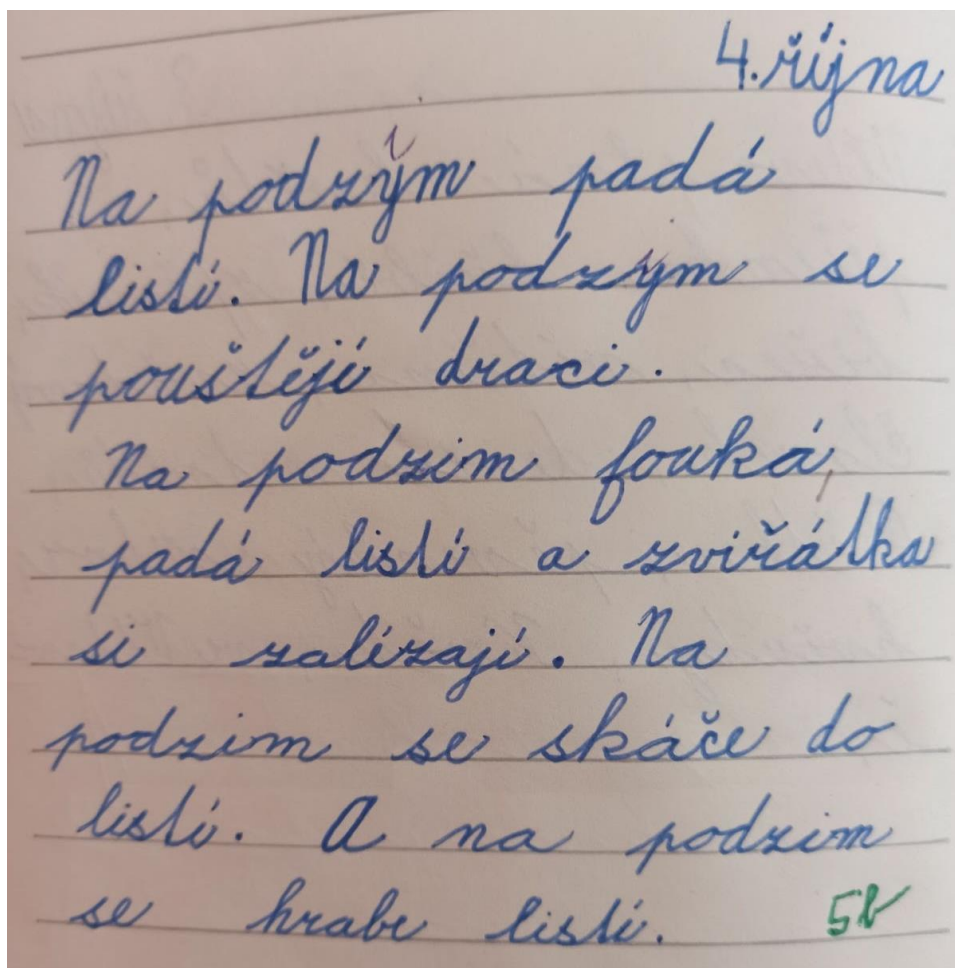
Př. Podstatné jméno, sloveso: *Podzim maluje. Podzim kouzlí. Listy opadávají...*

Přídavné jméno, podstatné jméno sloveso: *Barevné listy poletují.*

Náměty podle Mgr. Lenky Syrové:

S obrázkem krajiny jsem pracovala celou hodinu ve slohu. Děti říkaly podstatná jména, ta jsem psala do 2. sloupce na tabuli, potom jsme doplnili 1. sloupec – jaké to může být (přídavná jména). Následně jsme hledali vhodná slovesa (3. sloupec). Vznikly nám tak věty, které se dále daly obohatit, či rozšířit na souvětí. Výstupem bylo napsat alespoň 3 věty do sešitu.

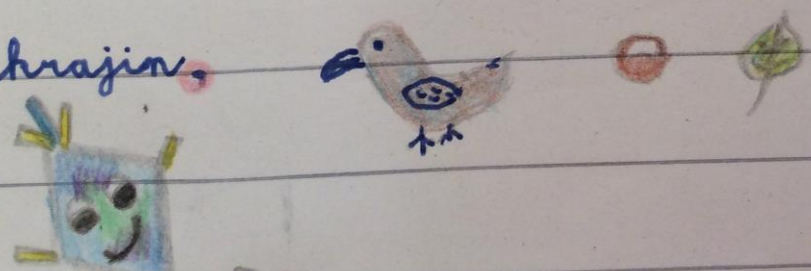
Mgr. M. Ruzsová: Velice dobře se dětem pracovalo podle obrázku a kritérií, která byla uvedena pod ním (několik vět – nejdřív jsme trénovali věty oznam, potom jsme tvořili otázky ústně ve dvojicích: otázka + odpověď, zaměřím se na rostliny,.....). Inspirovala všechny děti a vedla jejich přemýšlení při psaní. Děti pracovaly opravdu samostatně, tvořily své vlastní věty, nedoptávaly se, práce byly různorodé. Žádná prvotní modelace či ukázky vět neproběhly, své nápady před samotným psaním jsme nesdíleli.

Ukázky žákovských prací: Mgr. Romana Tylečková, Mgr. Zuzana Staňková:

PRÁCE S VĚTOU – začátek, konec

7. října **PODZIM**
Hladké šípky se červenají a lidé je
sbírají. Silný vítr shazuje ze stro-
mu barevné listy. Žlutky se modrají
a pak padají. Slunce, které silně hřívá-
lo, jen slabounce svítí. Po ránu je
mlha a odpoledne v kalužích jsou vi-
dit barevné listy. 1

7. října
Barevný drak létá po obloze.
Pichlavý ješek dupe po sahradě.
Silný vítr fouká a shazuje
kašlany. Hladové srnky si hledají
pobravu. Pláci odlétají do seplých
krajín.
 1

DOKONČUJEME SOUVĚTÍ O PODZIMU:

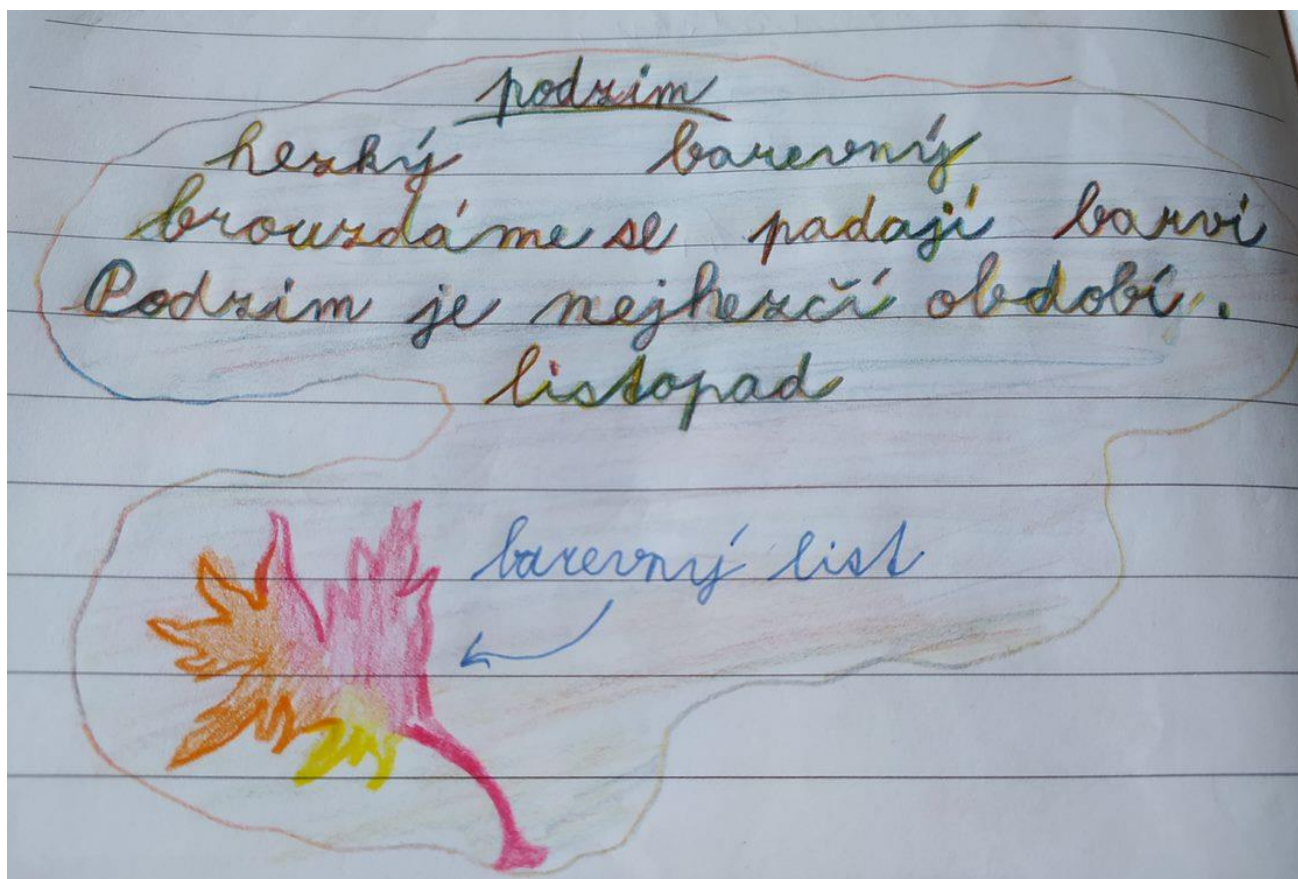
8. října
Podzim se mi líbí, protože
můžu sbírat kaštaný. Podzim
se mi líbí, ale často prší.
Podzim mám rád a líbí se mi
barvy. I když se mi podzim
líbí, mám raději léto. Na podzim
nejraději použiji draky nebo
sbírám kaštaný.

NA ZÁVĚR: HŘEBENOVKY PODZIM

PRAZONINY
OŘECH
PADÁ LISTÍ
ZÁŘÍ
I
M

PRŠÍ
OŘECHY
D
ZIM
I
M

PĚTILÍSTKY

2. TÝDEN ŘÍJEN: příběh LET BALÓNEM

Str. 17, cvičení 1: procvičování pravopisu

Vypsat jednotlivé pojmy na kartičky a nalepit je do tabulky do příslušných sloupců (pojmy nadřazené, podřazené): PODZIMNÍ POČASÍ, ROSTLINY, DĚTI.

Vytvořit ze slovních spojení 2-3 věty a napsat je do sešitu s názvem Podzim.

Opakujeme podstatná jména a slovesa.

Kontrola pravopisného cvičení – je možné zveřejnit po napsání vyřešené cvičení a žáci si mohou jinou barvou případnou chybu opravit.

Mohou také slova barevně kódovat třemi zavedenými barvami podle „SOUHLÁSKOVNÍKA“: tvrdá souhláska a po ní tvrdé y/ý, měkká souhláska a po ní i/í, obojetná souhláska a po ní y/ý nebo i/í. Je to skvělá průprava před výukou vyjmenovaných slov.

Str. 17, cvičení 2

POHYBOVÁ AKTIVITA: Nafukovací balónky

Jsme splasklé balónky a ležíme v prostoru. Někdo nás nafukuje, pomalu se zvětšujeme, až jsme nafouknuté balónky, které se vznášejí po třídě. Vytvoříme dvojice a poletujeme spolu. Dvojice si vzájemně sdělí svoje přání (co si přejí buď jako balónky, nebo jako žáci). Nakonec v kruhu svá přání tlumočíme (vždy každý z dvojice tlumočí přání toho, s kým poletoval).

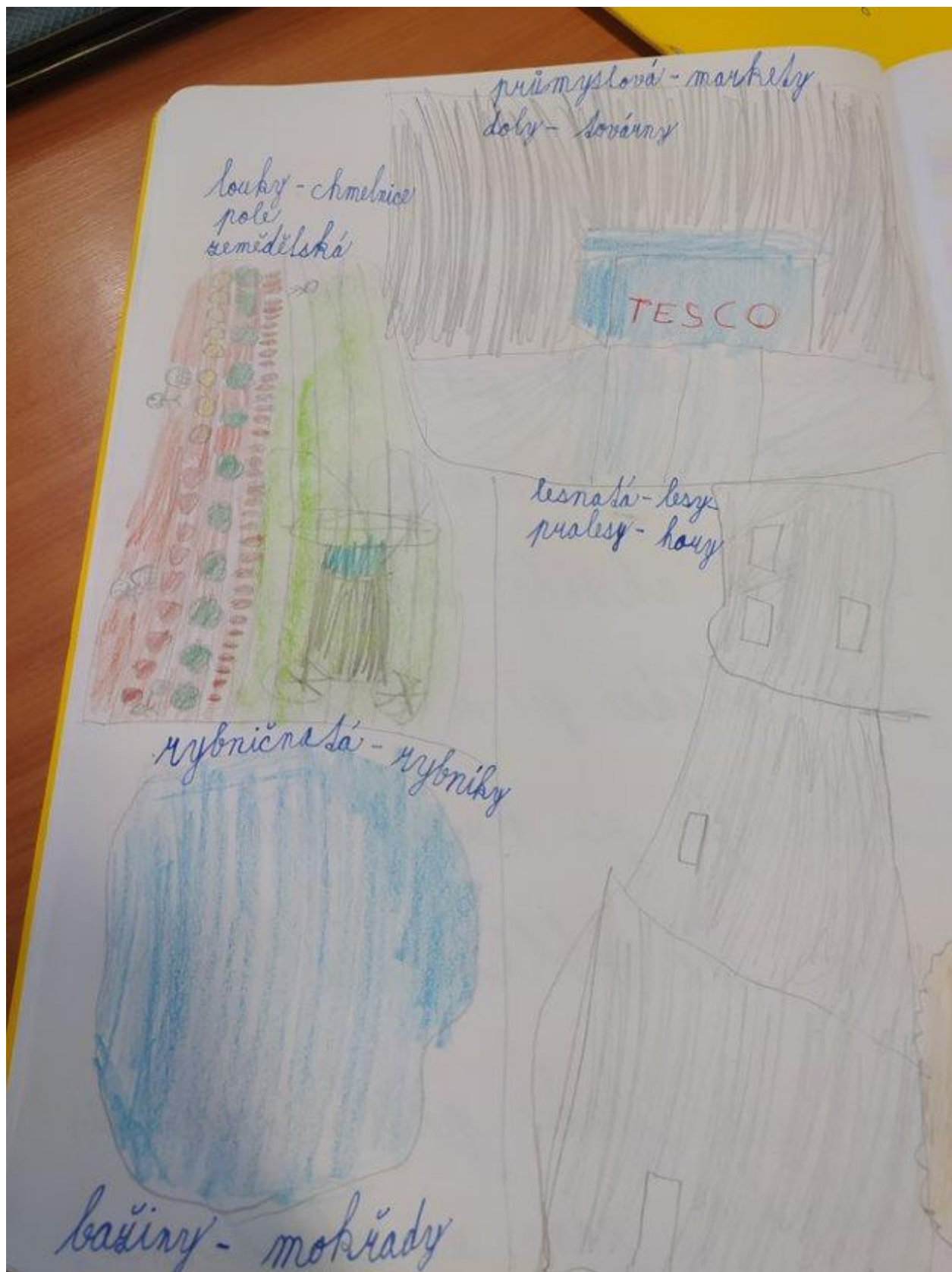
Str. 17, cvičení 2: **Typy krajín podle vzhledu** – vyvození učiva a propojení s prvoukou Hanami, odkud lze využít texty o různých krajínách.

Cílem je zmapovat krajinu v okolí naší obce, ideálně při pozorování z vyvýšeného místa a všimnout si, které pojmy z textu v naší krajině najdeme...vyvodit, jaká krajina se mi líbí, co udělat pro to, aby se nám tady hezky žilo... Foto a ukázky: Mgr. Zuzana Staňková:

Ukázky dětských prací

Druhy krajiny

rybníčná - rybníky,

bažiny, mokřady, říčky

zemědělská - pole, sady,

louky, chmelnice

průmyslová - továrny,

doly, elektrárny, markety

lesná - lesy, pralesy, hory,

kopce

Druhy krajiny

rybníčná - jezera, rybníky,

řeka, bažiny

zemědělská - pole, sady, louky,

chmelnice

průmyslová - továrny, doly,

markety, lékárny

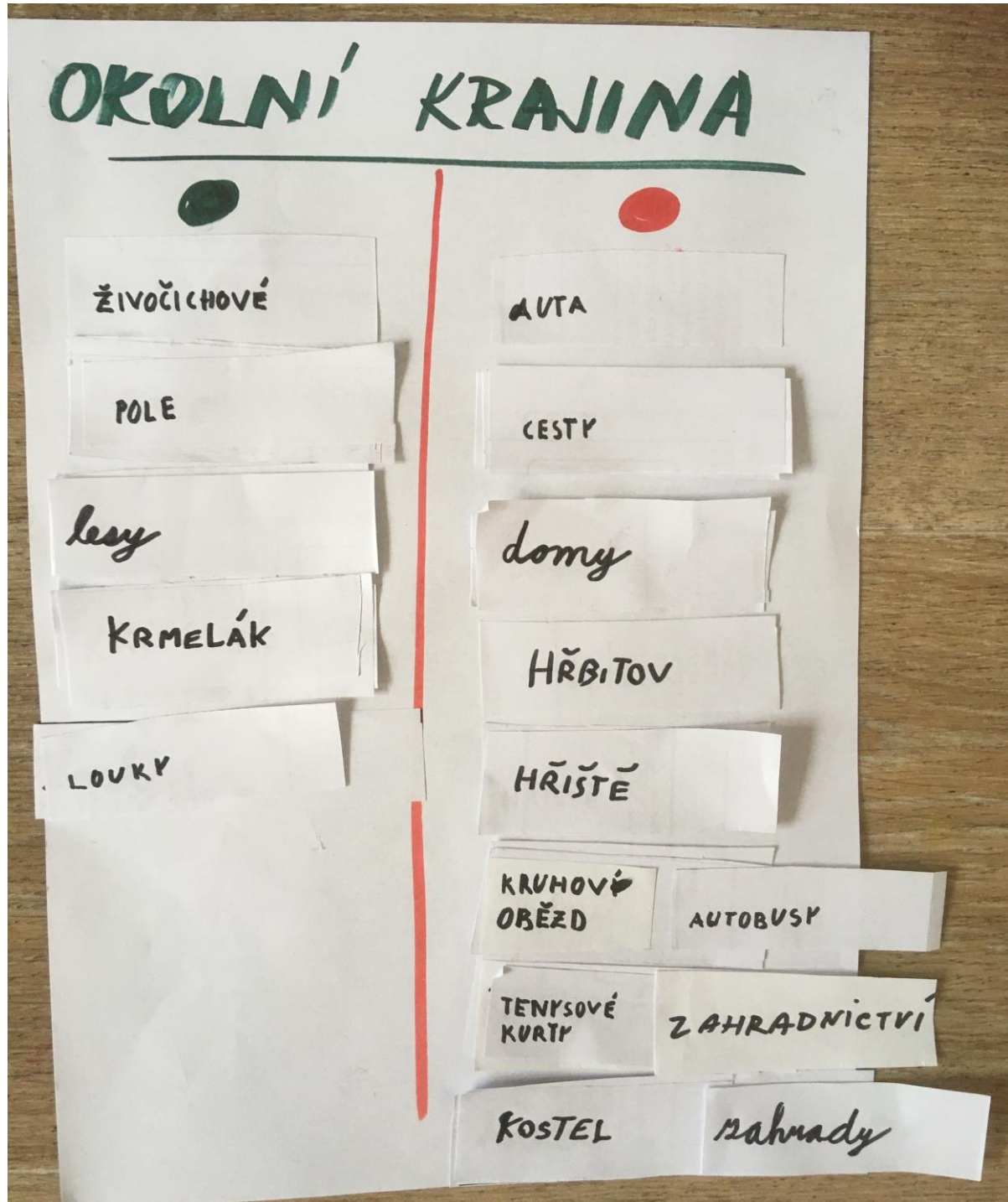
lesná - les, prales, kopce,

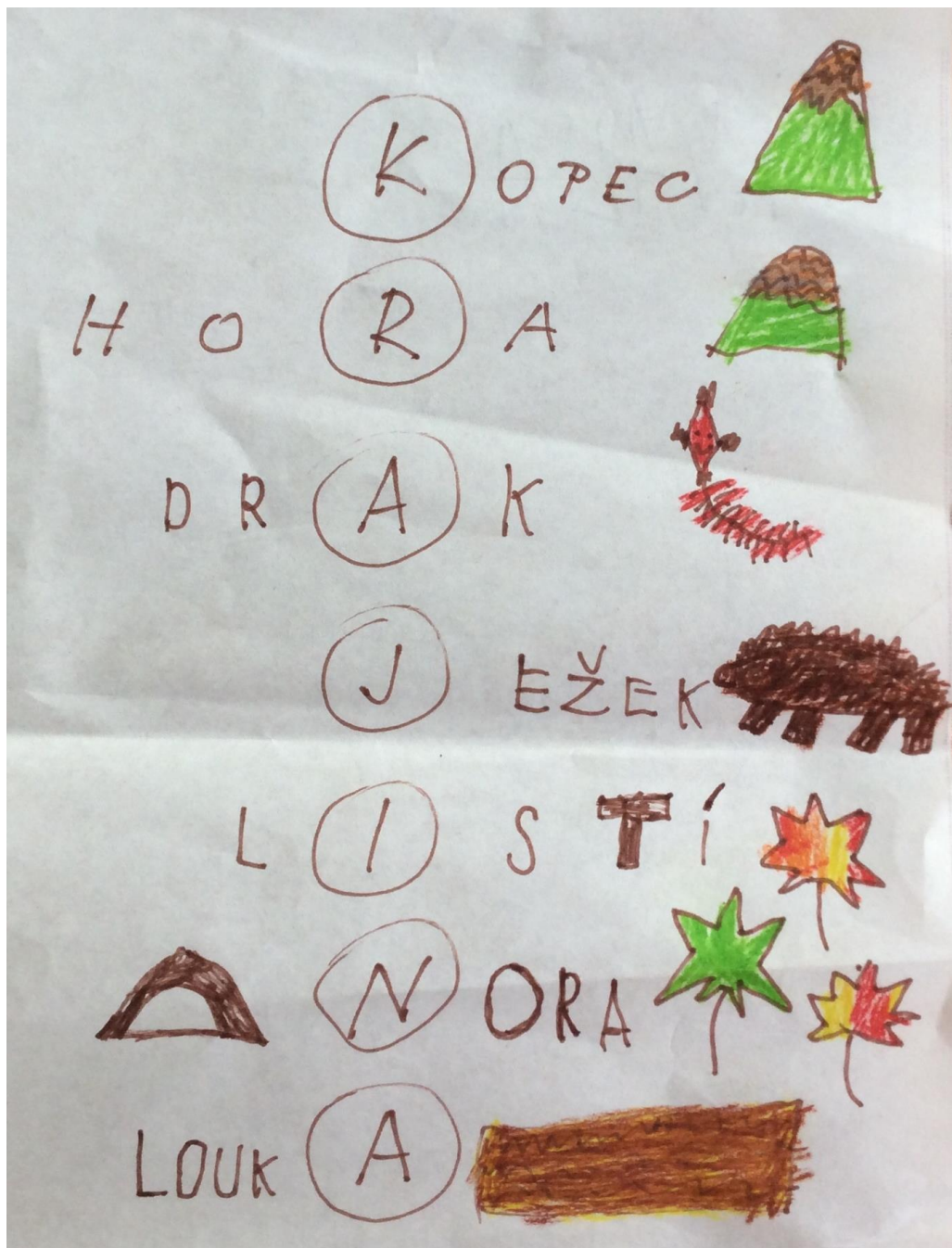
stromy

SNĚHOVÁ KOULE: CO VIDÍM Z VYVÝŠENÉHO MÍSTA V NAŠÍ KRAJINĚ (Mgr. Romana Tylečková)

BEZ ZÁSAHU ČLOVĚKA (PŘÍRODNÍ) – CO VYTVOŘIL ČLOVĚK

Str. 17, cvič. 3

Práce s básní

- Opis 1. souvětí + barevné kódování.
- Rýmy
- Diskuse o létání (kdo letěl, čím, jaké mají děti zážitky).

Třídít podstatná jména do sloupců TEN, TA, TO – je přípravou na určování rodů podstatných jmen.

K jednotlivým sloupcům lze říkat i další podstatná jména – Co bychom viděli, kdybychom letěli nad naší krajinou letadlem.

Str. 18: **Nové učivo – ROD A ČÍSLO PODST. JMEN**

Podstatná jména pomocí ukazovacích zájmen poznáváme, tedy je to pro děti naprosto přirozená aktivita. Využití ukazovacích zájmen - na podstatná jména si můžeme ukázat některým ukazovacím zájmenem (te, ta, to, ti, ty, ta) – to je **NEJSPOLEHLIVĚJŠÍ POMŮCKA NA POZNÁVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN**. Postupně budeme přidávat k definici. „názvy osob, zvířat a věcí“ také jiné názvy (např. vlastnosti, činnosti, přírodniny, zeměpisné názvy...)

RODY můžeme vyvodit pomocí podst. jmen, která souvisí s podzimem, s přírodou a s naší rodinou (kdo chodí rád do přírody, co tam pozorujeme, co vidíme cestou...)

Podle rodů můžeme třídit podstatná jména lze psát je na lístečky (**METODA SNĚHOVÁ KOULE**). Děti lístečky třídí podle určitých kritérií (jak si na slovo ukazuješ), nebo dostanou hromádky slov jednoho rodu a mají zjistit, co mají všechna slova společné.

Ukázka Mgr. Zuzana Staňková (děti psaly i podst. jména, co mají doma)

Rod podstatných jmen		
rod mužský	rod ženský	rod střední
táta	máma	miminko
koč	sil	auto
list	klísa	hrátek
obraz	kuchyně	rábradli
panelák	kopřiva	dřevo
plot	lambele	světlo
autobus	věšák	sele
klíč	pánvička	umyvadlo

Str. 18, cvič. 1, TAJENKA: PŘÍRODA

ČÍSLO PODST. JMEN: (tvořit množné – je jich více, dva, mnoho...). Zkusit slova z lístečků převést do množného čísla. Množné číslo jsme již využívali při změně tvaru slov se spodobou znělosti, abychom zjistili, jakou souhlásku na konci slov napsat (říkali jsem si více, mnoho, několik, dva... sudy, ploty...).

Str. 19, cvičení 2

S pravopisnými cvičeními je stále nutné pracovat velmi precizně, aby si žáci učivo dostatečně upevňovali před tím, než začneme vyvozovat vyjmenovaná slova.

KRKONOŠE – POHOŘÍ (Kdo nezná Krkonoše, mohl by znát krkonošské pohádky z Večerníčku, kousek pohádky promítnout???: horská krajina, hornatá, kopcovitá, lesnatá, Krakonoš)

- Důležité je pravopisné cvičení společně přečíst, vysvětlit, nakreslit nebo předvést některé pojmy.
- Významy slov, slovních spojení: **hřeben** Krkonoš (slovo **mnohoznačné**), kleč, rašelinné tůně, příkré svahy.
Jak se může v horách rozprostírat rovina?
- Odůvodňovat, doplňovat i/y: možno ve dvojicích. Posléze zkontrolovat pomoci zpětné vazby.
- Stále trénovat přepis, ideálně i kódovat (příprava na vyvození vyjm. slov: y/ý po obojetné souhlásce uvnitř slova). Stačí vybrat na přepis 1 souvětí.

Str. 19: PRAVOPIS VLASTNÍCH JMEN – zeměpisné názvy

Ve 2. ročníku jsem se učili psát vlastní jména osob, zvířat a vlastní jména zeměpisných názvů v rámci adresy.

Můžeme postupně přidávat vlastní jména zeměpisných názvů z okolní krajiny (kopec, hora, pohoří) např. při společném zakreslení a zapsání do plánu okolí v prvouce. V dalším týdnu můžeme přidat zeměpisné názvy vodních zdrojů.

Str. 19, cvičení 3

Pantomima: Skupinka jde v horách ve velmi husté mlze, v těžkém terénu (členové skupinky se přidržují lana, opírají se o hole, opatrně našlapují, aby nespadli...).

OSV/ SR (komunikace) - PLÁŠŤ EXPERTA: Téma - horská túra.

Podívat se na problém očima:

- členů horské služby (vybavení, pravidla pohybu v horách, nástrahy počasí);
- lékaře (strava, pitný režim, vybavení lékárničky, zdravotní doporučení);
- domorodce (upozorňuje na nástrahy dané krajiny, varování);

Žáci si mohou zvolit některou roli a ve skupince dětí se stejnou rolí řešit danou část problému, hledat konkrétní informace z tisku i jiných zdrojů.

Nácvik telefonování - ve dvojicích. Společně zpracovat seznam údajů, které musíme nahlásit horské službě (lékaři, policii, hasičům apod.), když oznamujeme nějaké neštěstí.

Jméno, příjmení; přesné označení místa neštěstí (adresa); co nejpřesněji popsat, co se stalo; zdravotní stav účastníků nehody. Hledat v tel. seznamu potřebná čísla.

Práce s obrázkovou osnovou + bezpečnost v přírodě, v horách – dle vlastního uvážení a časových možností.

Při tvoření příběhu lze:

- dát dětem jména
- nejdříve ústně tvořit ke každému obrázku alespoň 1 větu, je možno využít otázky z RYBÍ KOSTI (KDY, KDE, KDO, CO, PROČ)
- diskutovat a vyzkoušet názorně, jak přivoláme v horách pomoc
- propojit s příslovím: NEŠTĚSTÍ NECHODÍ PO HORÁCH, ALE PO LIDECH.

Dokončovat příběh podle obrázků se šťastným koncem, smutným koncem.

3.TÝDEN ŘÍJEN: příběh VÝLOV RYBNÍKA SUCHÁNEK

Str. 20, cvičení 1:

POHYBOVÉ HRÝ: "Plavat" třídou - proti proudu, ve vlnách, po proudu, zpívat písně o vodě.

BRAINSTORMING na téma VODA.

Jak se nazývají různé vodní zdroje a plochy? Psát ve skupinách na lístečky (studánka, potůček, řeka, rybník...). Zkusit k některým názvům říkat zdobněliny (potok - potůček atd.).

Mapovat, jaký vodní zdroj máme v blízkém okolí (spojit s prvoukou, s vycházkou).

Ke kterým slovům z básně umíš říci slova podobného, opačného významu?

Opakování ú/ů – opis básně, slovní druhy.

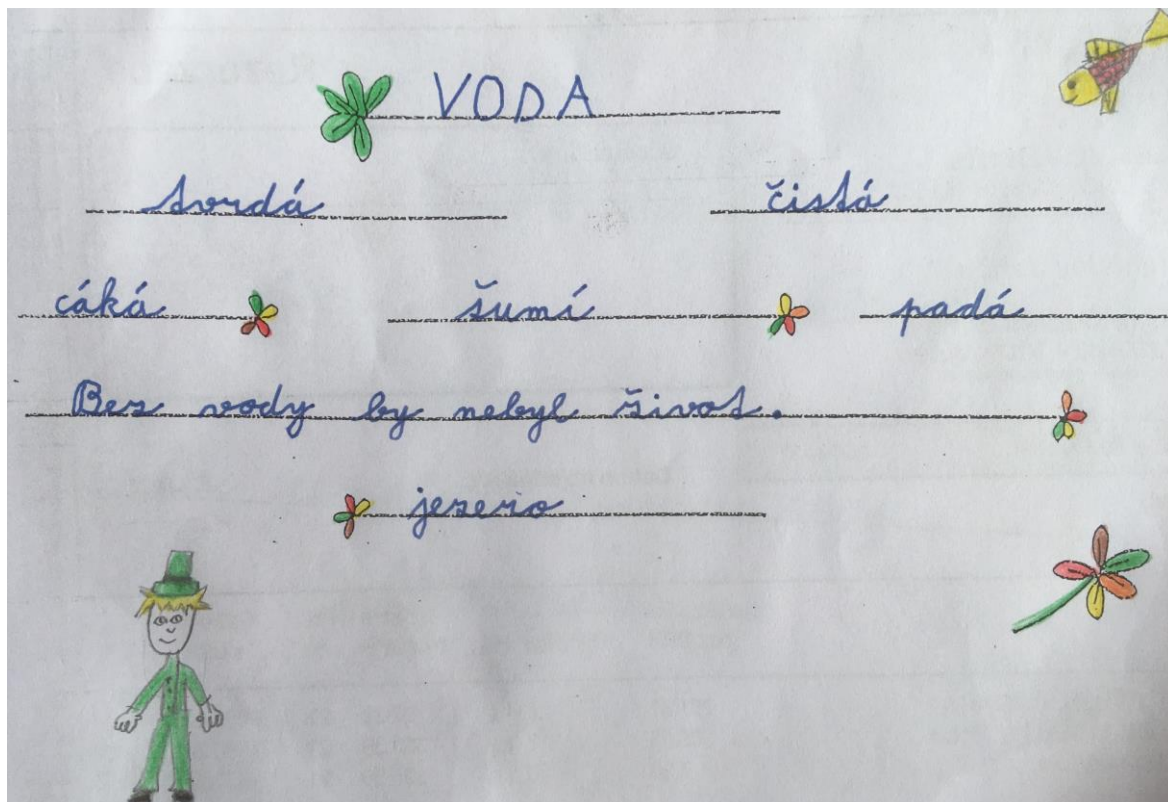
PĚTILÍSTEK: VODA

Jaká je? pitná osvěžující

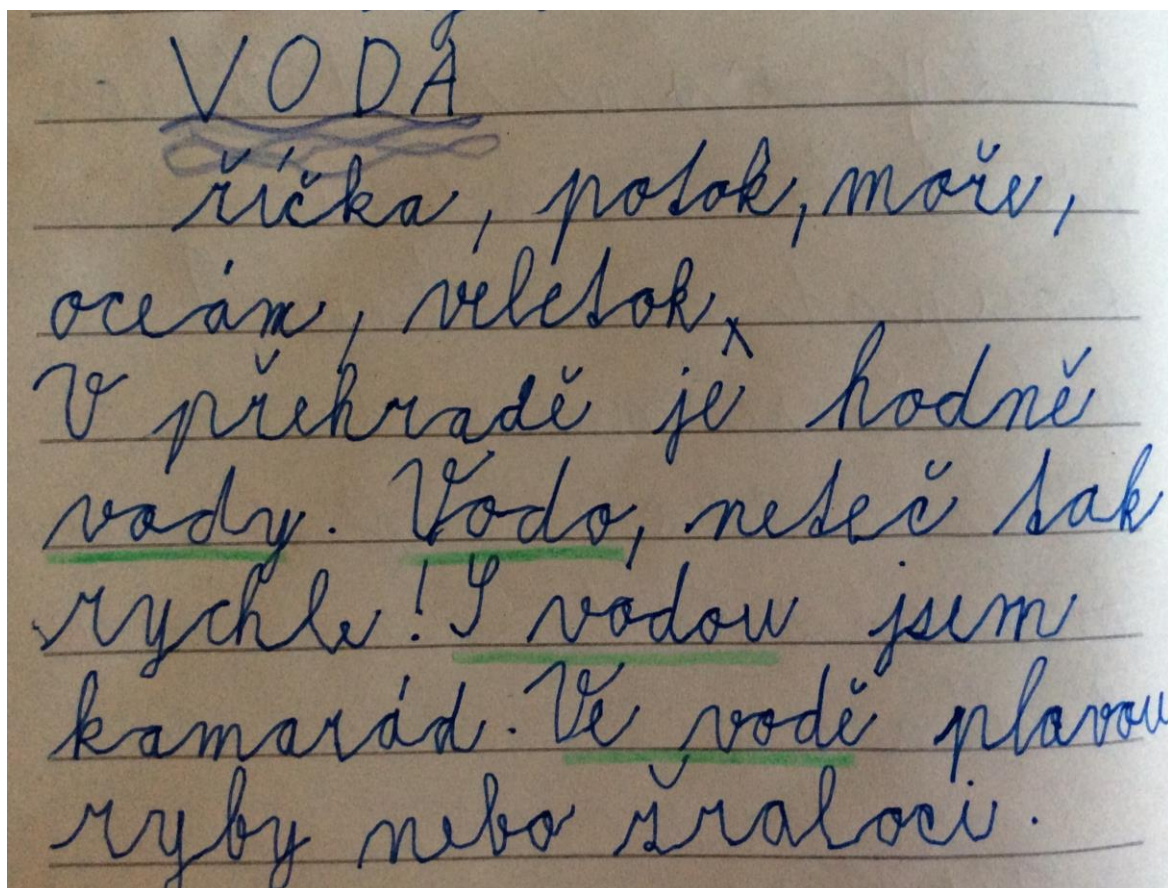
Co dělá? chladí omývá léčí

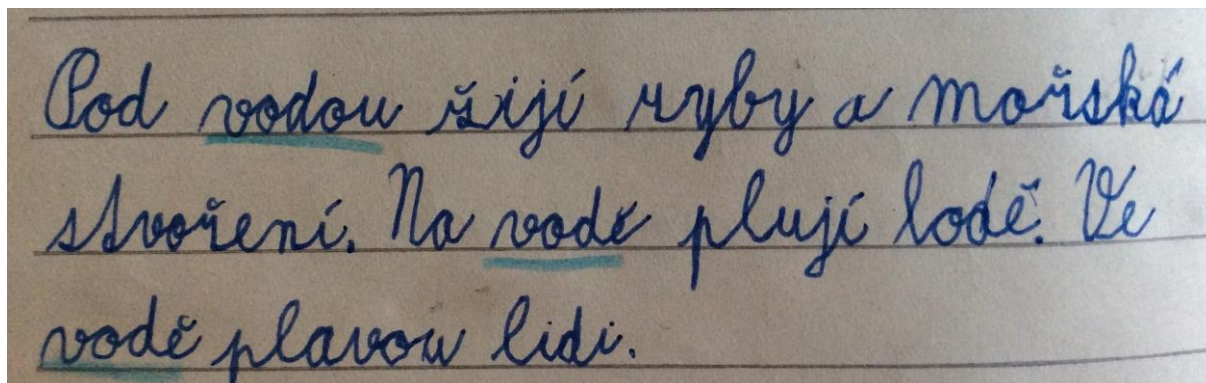
Věta o 4 slovech o významu vody: Bez vody nemůžeme žít.

Asociace (Co tě napadne, když se řekne voda?) žízeň (plavání)

Str. 20, cvičení 2, kostka: PROCVIČUJEME TVARY SLOVA VODA –
 komunikativně - Ústně tvořit věty a v nich využívat **různé tvary slova VODA**.
 Nejdřív věty tvoří vyučující a žáci jen doplňují slovo voda v různých tvarech.
 Poté tvoří žáci celé věty.

Str. 21, cvičení 1 – „opakovací cvičení“

Práce skupin, případně OBÍHAJÍCÍ FLIPY (4 skupiny: jaro, léto, podzim, zima). Každá skupina má za úkol vymyslet ke svému ročnímu období ještě jednu větu o rybníku (resp. o jakémkoli rybníku, ideálně, který děti znají).

Str. 21, cvičení 2

Společně přečíst. Ve cvičení 1 lze vyhledat a „ověřit“ slova, která máme doplnit „ve zlaté rybce“. Předem upozornit, že všechna slova musí mít vazbu na vodu, rybolov. Do slov doplňujeme souhlásky, někdy lze doplnit více souhlásek.

Př.: KLUZKO-KLUBKO, HRÁZ x HRÁCH, RYBKA x RYSKA, PAVBA x PLATBA

Vytvořit pozvánku na výlov rybníka (pozvánku jsme dělali už ve 2. roč. (CO? KDY? KDE, v KOLIK HODIN?))

Str. 22, cvičení 2

PŘÍBUZNÁ SLOVA – jedná se o velmi těžké učivo.

RVP říká: “ŽÁK DO KONCE 3. TŘÍDU” VYHLEDÁVÁ V TEXTU SLOVA PŘÍBUZNÁ.” Nejdříve je proto potřeba udělat mnoho cvičení společně, na jednoduchých, pochopitelných slovech, která **NEMAJÍ NIC SPOLEČNÉHO S PRAVOPISEM PŘÍBUZNÝCH SLOV KE SLOVŮM VYJMENOVANÝM.**

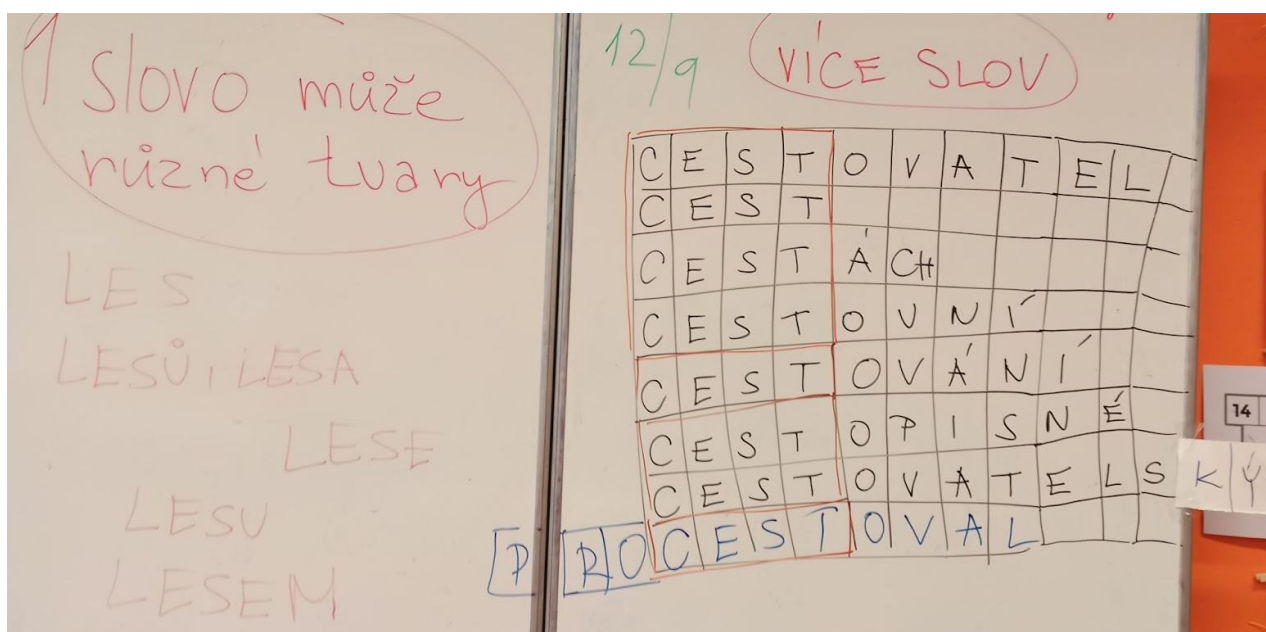
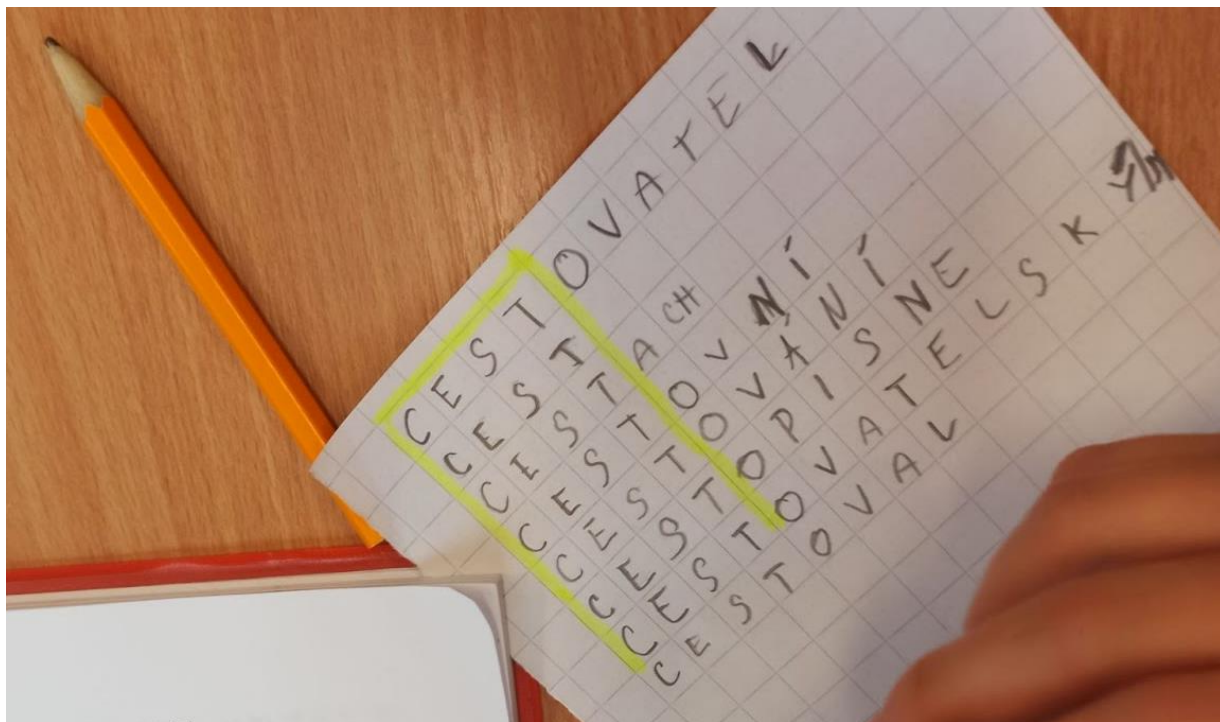
Stejně tak v tomto období je nereálné myslet si, že žáci budou okamžitě rozlišovat jiný tvar a slovo příbuzné a že budou umět v různorodých slovech určovat kořen. NA TYTO ÚKOLY JE DOST ČASU POZDĚJI.

Asociace slov příbuzných jako “STAVBY” (obrázku i názvu by šlo dobře využít k vyvození příbuzných slov a šlo by předvést i názorně, činnostně např. pomocí kostek stavebnice – říkáme s dětmi, že vytváříme “PYRAMIDY” – do čtvercové sítě. Bylo by to určitě správnější, názornější a pochopitelnější...než zažitý obr. stromu s kořeny a větvemi, který je naprosto matoucí, protože kořen stromu vůbec neodpovídá definici kořenu slova. Kořen slova se nijak nerozvětňuje, je pořád stejný, “prochází každým celým příbuzným slovem”, takže v obrázku stromu by “kořenu slova” odpovídal spíš kmen, který prochází celým slovem. Určitě ne kořen stromu.

Ukázky a komentáře: Mgr. M. Ruzsová, Mgr. R. Tylečková, Mgr. Z. Staňková:

Již po třech slovech jedna holčička volala: “Ale tam je to pořád stejné!” Když jsme pak narazili na to, že nám schází místo, “špekulovali”, co s tím? No a při zkoumání jak to zapsat, když je ještě něco PŘED tou společnou částí,.. vážně na to děti přišly a už prvně a nenásilně slyšely, “ohmataly” si i to důležité PŘED :-).

Sledovali jsme všechna zapsaná slova a přemýšleli, jestli je to ten samý případ jako se slovem LES. A bylo TO!!! Při otázce, jestli mají společnou jen tu část slova, na mě několik dětí volalo, že spolu jako nějak souvisí, je to pořád něco s cestováním, říkaly. V definici si svůj nový objev potvrdily. Asi bych ani na začátku hodiny nevěřila, že si to objevování příbuzných slov tak užijeme. 😊

Věty mohou být napsány „obrádek“, tedy na každý 2. řádek, a PŘÍMO nad slova (do volného řádku) může učitel nebo žák psát opravu, případně odůvodnění...

V ř__jnu máme prázdn__n__.

Čeká nás putován__ na hrad.

Na nádvoř__ se tot__ž koná pout'.

Sraz je ve tř__ hod__n__ na školn__m hř__št__.

Dět__ maj__ batůžk__ a kš__ltovk__.

Stoupaj__ po naučné stezce.

Úzkou cestou dojdou k hradn__ bráně.

ZPĚTNÁ VAZBA:

V říjnu máme prázdniny.

Čeká nás putování na hrad.

Na nádvoří se totiž koná pout'.

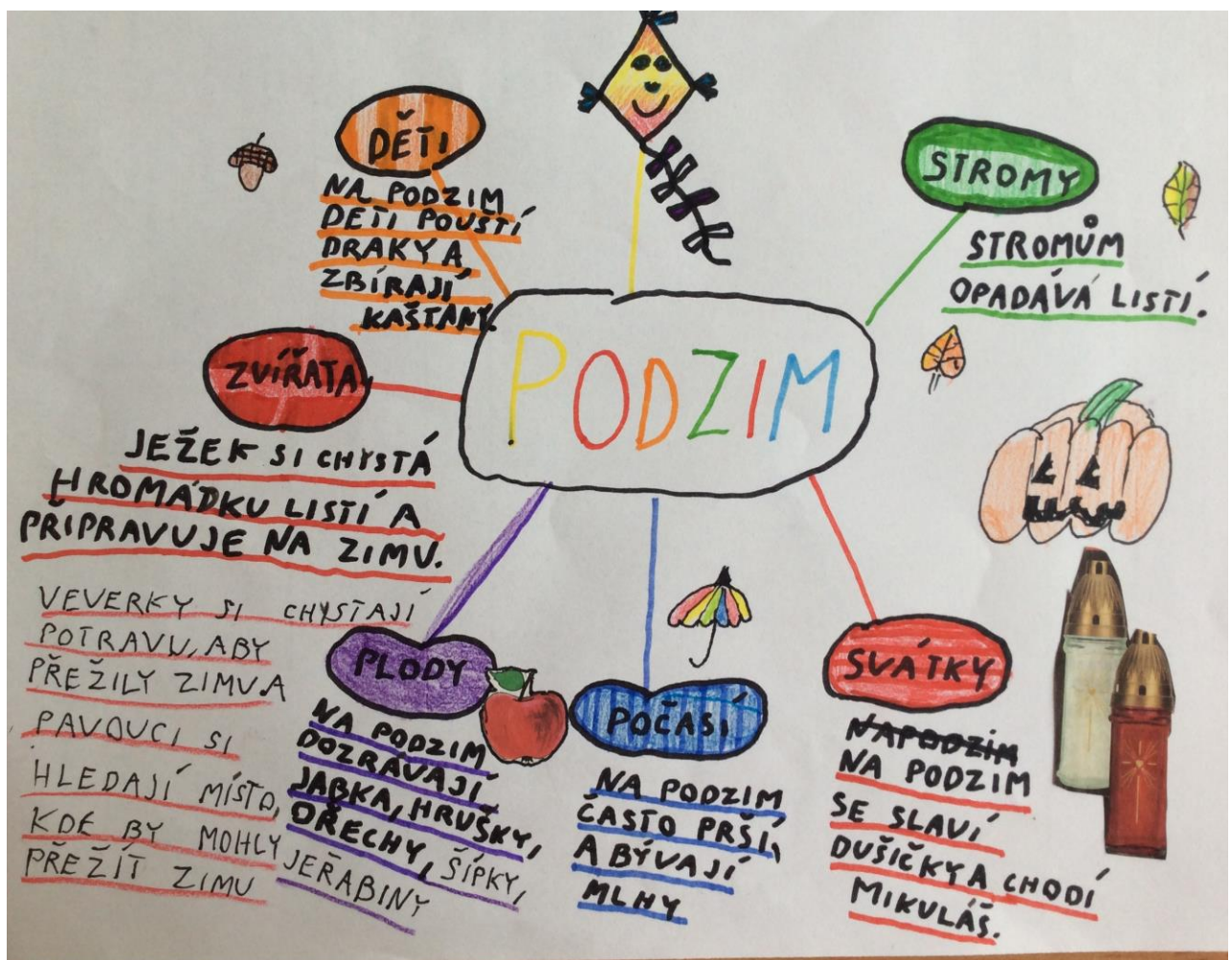
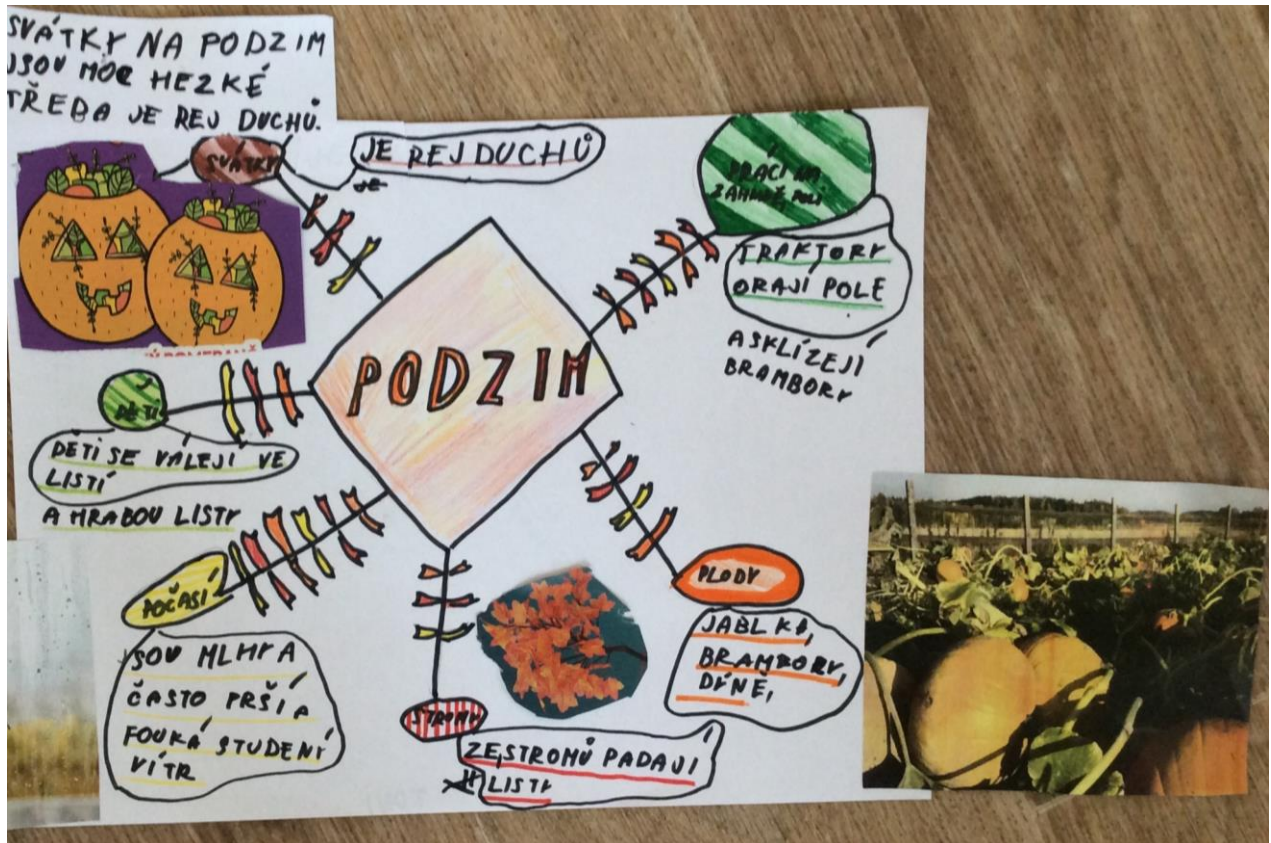
Sraz je ve tři hodiny na školním hřišti.

Děti mají batůžky a kšiltovky.

Stoupají po naučné stezce.

Úzkou cestou dojdou k hradní bráně.

Téma podzim lze zakončit MYŠLENKOVOU MAPOU:

4. TÝDEN ŘÍJEN-1. TÝDEN LISTOPAD: příběh ZACHRÁNĚNÉ ŠTĚNĚ

Str. 24/ cvičení kostka: ÚVODNÍ AKTIVITA DO TÉMATU VYJMENOVANÁ SLOVA

Jedná se o úvodní cvičení k vyvození vyjmenovaných slov, aby žáci pochopili, „o jaké učivo se jedná, kde budou ten pravopisný jev hledat.“

Definice, co to jsou vyjmenovaná slova je pro žáky příliš abstraktní, proto je dobré, když nejdříve činnostně pochopí, kde hledat obojetnou souhlásku a po ní y/ý.

M. Ruzsová: Práce s definicí VYJMENOVANÁ SLOVA str. 24: Děti si měly přečíst a následně říci, jak rozumí tomu co četly, jestli si něco zvýraznily a proč, jestli se dozvěděly, co to vlastně ta vyjmenovaná slova jsou,... jestli mají nějakou otázku. Odpovědi byly např.: „Po obojetné souhlásce píšeme Y.“ „Vždycky?“ „Ne, jen ve vyjmenovaných slovech.“ „Dozvěděli jsme se ještě něco?“ „Musí být uvnitř.“ „Co musí být uvnitř?“ ...No a jaktože BRZY má y na konci slova? ...No, výjimka, kterých má český jazyk nespočet :-)

Děti zajímalo, kdo určil, vyjmenoval, vybral ta slova, ve kterých se má psát to y. A tak jsme si našli, že: *Vyjmenovaná slova (vybraná slova), v jejichž kořenech (tedy uvnitř slova - důkaz je v pyramidách :-)) se po obojetné souhlásce píše y (ý) určili jazykovědci: „Kromě toho jest nutno některá slova, v nichž se píše y(ý), prostě si pamatovati.“ Že dříve se hlásky i a y lišily výslovností, v současné době se tento rozdíl zachoval již jen ojediněle. A vyslovovat i, y umí víceméně pouze někteří severomoraváci :-). A i některé děti u nás ve třídě (Český Těšín) to opravdu umí :-).*

VYVOZENÍ VS VE 3. ROČNÍKU

1. Ve 3. ročníku začínáme jako 1. řadu vyvozovat slova po Z (je jich nejméně, jsou pro děti pochopitelná, na pár slovech pochopí princip a algoritmus odůvodňování).

2. Do řad VS v učebnici jsme (po konzultaci s odborníky na FF UK Praha) NEZAŘADILI vlastní jména ani zeměpisné názvy – budou se vyvozovat až ve 4. ročníku. Pokud máte ve třídě Zbyňka... a jste z Příbyslavi – samozřejmě si tato slova doplníte, nebo spíš už jste si jejich pravopis dávno vysvětlili.

3. Dále ve 3. ročníku NEZAŘAZUJEME do „základního učiva“ slova s předponou VY-/VÝ-. Předpony slov jsou učivem 4.-5. ročníku a není třeba tím ve 3. třídě žáky zahltit, protože ještě nejsou na toto náročné učivo teoreticky dostatečně vybaveni. S předponami pracujeme, jak bylo popsáno dříve, během roku narazíme na předponu vy-/vý_ několikrát, děti budou mít možnost učivo postupně vstřebat, vyzkoušet činnostně, pochopit..., a ve 4.-5. ročníku “dotáhnout i pravopisně”.

4. Některá “tradiční slova v řadách” jsme (zase po konzultaci na FF UK Praha) vyměnili za variantu příbuzného slova, která je někdy dětem srozumitelnější, je používanější..., (např. místo PLYŠ – slovo PLYŠÁK, místo SMÝKAT-SMYK).

5. Dle RVP je závazné do konce 3. ročníku, aby: “Žáci odůvodňovali a psali správně vyjmenovaná slova.” To je základ, kterého se v učebnici držíme, a tento cíl by měl být závazný také pro pravopisná cvičení (nebo diktáty), jež jsou určena k hodnocení žáků. Tedy v “testovacích úkolech, v diktátech, písémkách, které hodnotíme a hodnocení započítáváme...,” by se měla objevovat jen slova vyjmenovaná a jejich tvary, která mají žáci odůvodňovat a psát správně.

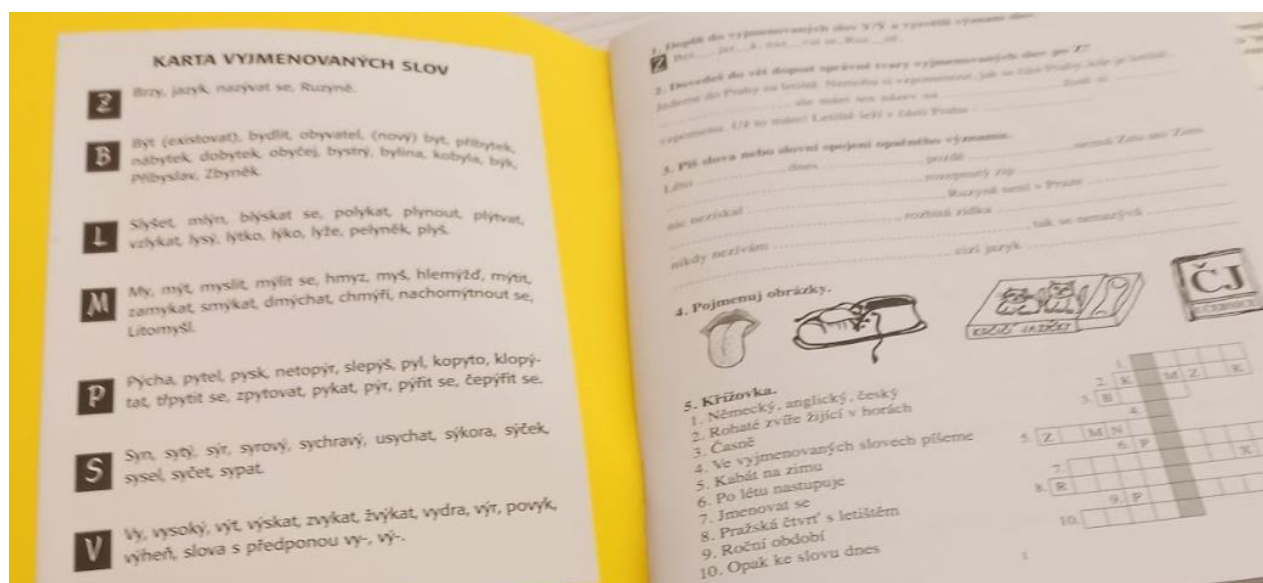
V UČEBNICI PRACUJEME PŘEVÁŽNĚ SE SOUVISLÝMI TEXTY, S VĚTAMI.

6. Výuka ve 3. ročníku by také neměla “zabředávat” do výjimek, různých dvojic a pravopisných chytáků, jelikož se jedná o **počáteční výuku a výcvik**, který bude dál pokračovat ve 4.-5. ročníku a není vhodné ve 3. třídě pojmut učivo v celém rozsahu a v nejvyšší možné náročnosti.

7. S “příbuzností vyjmenovaných slov” samozřejmě pracujeme stejně jako jsem popsala na předchozích stránkách s cílem: rozšiřovat dětem slovní zásobu, stále více pronikat do problematiky stavby slova, ale vše přiměřeně, na vhodných slovech, na základě praktické komunikace.

8. Práci v učebnici můžete kombinovat se starším sešitem **VYJMENOVANÁ SLOVA OD Z**, kde je mnoho příležitostí k procvičování – po vyvození a pochopení významu jednotlivých slov v učebnici. V pracovním sešitu jsou “starší” řady VS (což se chystám časem přepracovat), ale jedná se o pár slov, která můžeme využít jako problémový úkol, pátračku, přiřazení dvojice slov k sobě...

Ukázka M. Ruzsová: Hra SOVA (myslím si jedno vyjmenované slovo a ostatní se doptávají), záznam do přehledníku, práce v sešitě VYJMENOVANÁ SLOVA, který jsem si založili a děti si do něj budou slova psát, ilustrovat...

Vyjmenovaná slova po Z

brzy, jazyk, nazývat se, Různě

JAZYK

BRZY

RŮZNĚ

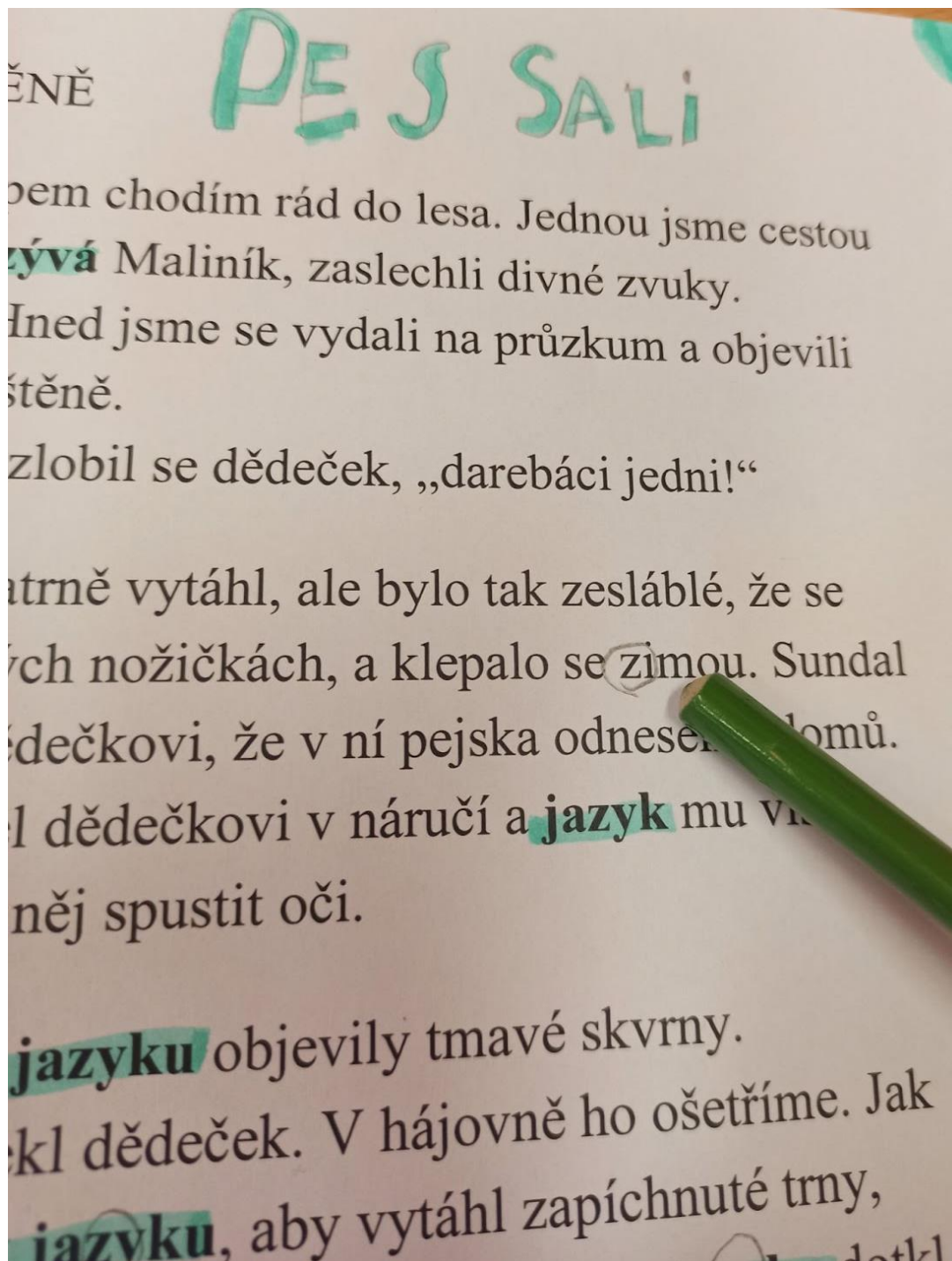
EDÍTA

NAZÝVAT SE

9. Také ve čtenářském sešitě **DRUHÁK PEPA A KULIČKA HADU** jsou některé příběhy zaměřeny na upevňování vyjmenovaných slov.

VYJM. SLOVA PO Z: text NALEZENÉ ŠTĚNĚ (může sloužit jak k vyvození vyjm. slov, tak k další práci s VS po Z, když jste už slova vyvodili.)
PROPOJENÍ textu s tématem dědeček, babička a jejich role v rodině...
Pracujeme s TVARY SLOVA JAZYK.

!URČOVÁNÍ PÁDŮ: Zatím, bych po dětech nechtěla, aby určovaly pád, ale učíme se k pádovým otázkám tvořit tvary a postupně se na některý tvar zeptat pádovou otázkou, což je pro děti hodně těžké. Dosud tvořily „novinářské otázky“, tzn. např. „ve městě“ se zeptají KDE? a ne V KOM, ČEM?

Str. 24: VS PO Z

Vysvětlit význam vyjmenovaných slov, tvořit hádanky na slova (je to slovo opačného významu se slovem pozdě - brzy), tvořit věty, předvádět slova pantomimou, na kartičky - z jedné strany napsat slovo, z 2. strany malovat obrázky. Potom hádat slova podle obrázků. Naučit se řadu vyjmenovaných slov z paměti, vyhledávat slova v tisku, v čítance apod.

ZAČÍNAT řadou VS po Z má ještě další výhodu, protože u těchto slov “nabíhá” obtížnost jevů postupně:

1. **BRZY** – nemá žádné jiné tvary, ani slova příbuzná.

Tzn., že se o to víc věnujeme významu slova, tvoření vět, hraní rozhovorů, scének... A upevnění ALGORITMU ODŮVODNĚNÍ: “Slovo *brzy* JE VYJMENOVANÉ SLOVO PO Z, proto po Z napíšeme Y.”

!!! Nikdy neodůvodňujte opačně: “Ve slově... napíšeme..., protože...”

Děti musí nejdříve určit, jestli to JE/Není VS a podle toho teprve rozhodnou, jestli napíšou tvrdé nebo měkké...

M. Ruzsová: Upevňovali jsme algoritmus odůvodňování a **důsledné dodržování-odůvodni - doplň.** U „doplňovaček“ v PS Vyjmenovaná slova od Z:

Zpočátku děti měly doplnit i, y na základě mého (následně i spolužákova) hlasitého: „Říkám zinkový plech“ (vyjasnili jsme si význam slova zinkový - plech vyrobený ze zinku), „zinek není vyjmenované slovo, proto napíšu měkké I.“ („Zima není VS, zimník - kabát na zimu - není vyjmenované slovo.....“).

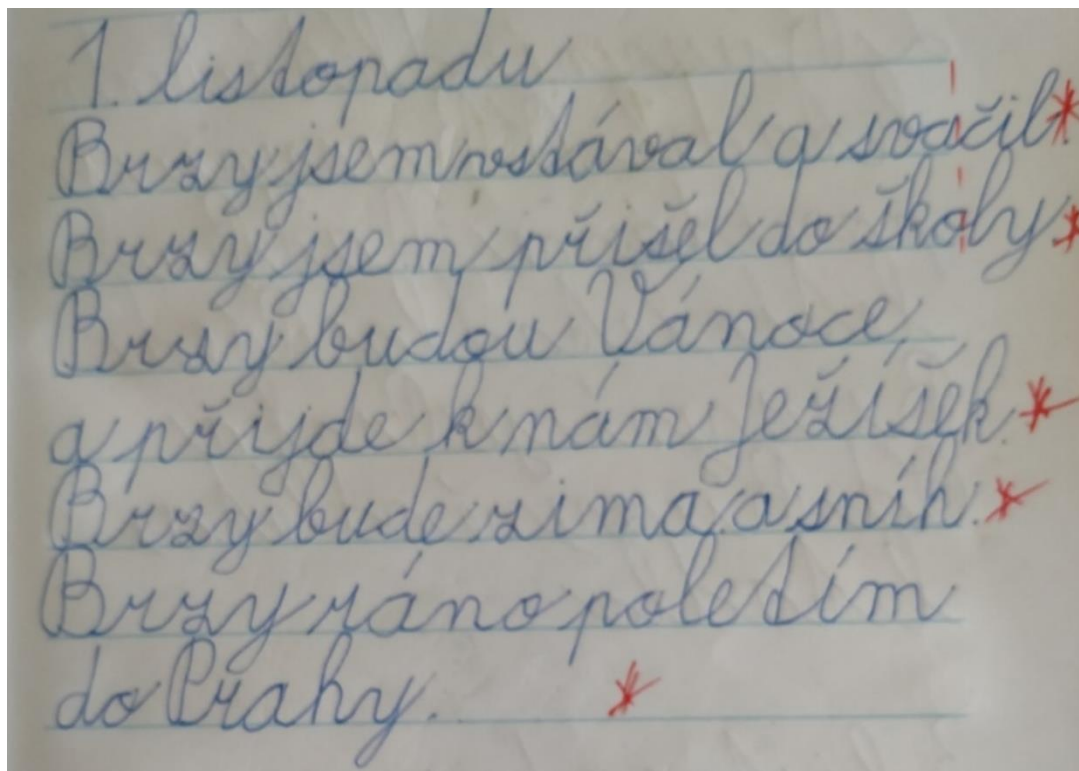
Děti doplnily a já následně ukázala pro kontrolu písmeno I (na čtvrtce A5). Vždy

po samostatném odůvodňování a doplňování následuje oprava zelenou tužkou (děti slyší odůvodnění a vidí i,í nebo y,ý).

Slovo BRZIČKO zatím vůbec nezařazujeme, protože ho v běžném jazyce téměř nepoužíváme, protože odůvodnění “je tvořeno příponou -IČKO, kde se vždycky píše měkké I” - je pro děti ve 3. třídě “nicneříkající”, a protože se v počátečním výcviku “vyhýbáme výjimkám, krkolomnostem a zbytečně toto dost těžké učivo dětem nekomplikujeme“). Cílem je nejdřív dostat c nejvíce do zrakové a sluchové paměti dětí samotná slova a postupně přidávat další obtížnosti.

Ukázky: Mgr. Hana Slaná, Romana Tylečková, Zuzana Staňková:

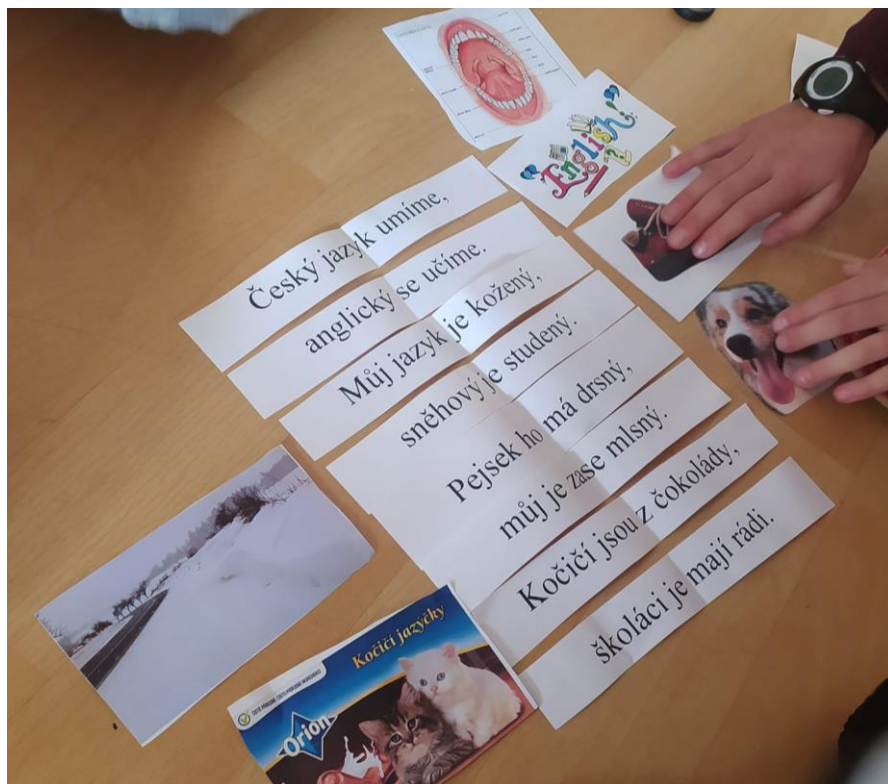

2. JAZYK: Je náročnější slovo (než BRZY), má více významů, různé tvary a slova příbuzná.

Str. 25: Do červených rámečků “ZY/ZÝ” si žáci mohou zapisovat významy, vlastní poznámky, kreslit obrázky...

Str. 25/cvič. 1: Nejdřív pracujeme s významem slova (je to slovo mnohoznačné):

Hra SOVA: Na jaký jazyk myslím se doptávají pouze přídavnými jmény (studený, ledový, sněhový, látkový, kožený, lidský....?)

Pantomima - (předvádím činnost, která souvisí s vyjmenovaným slovem. např. zavazuji si botu a povytahuji jazyk, chystám se na letiště, vstávám a hlídám si čas, abych tam byla brzy,.....)

STR. 25/cvič. 2: SLOVO JAZYK + ZDROBNĚLINA A RŮZNÉ TVARY SLOVA
(ústně je “navádíte větami” a tvary zapisovat:

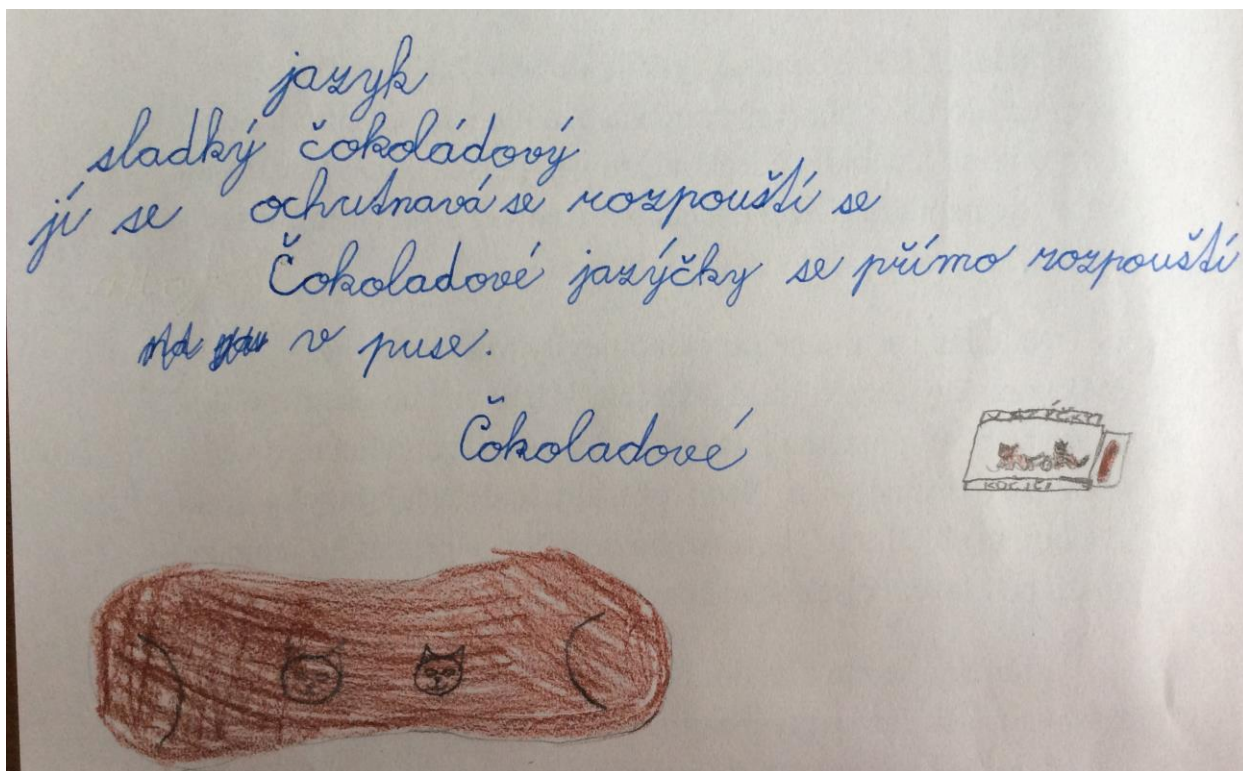

Výroba "pomůcky - hračky" na SLOVA PŘÍBUZNÁ

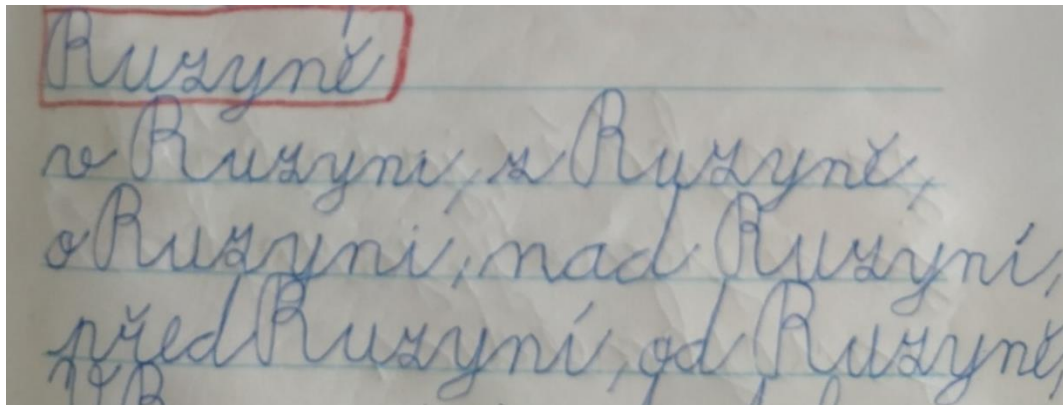
PĚTILÍSTEK – RŮZNÉ VÝZNAMY SLOVA JAZYK

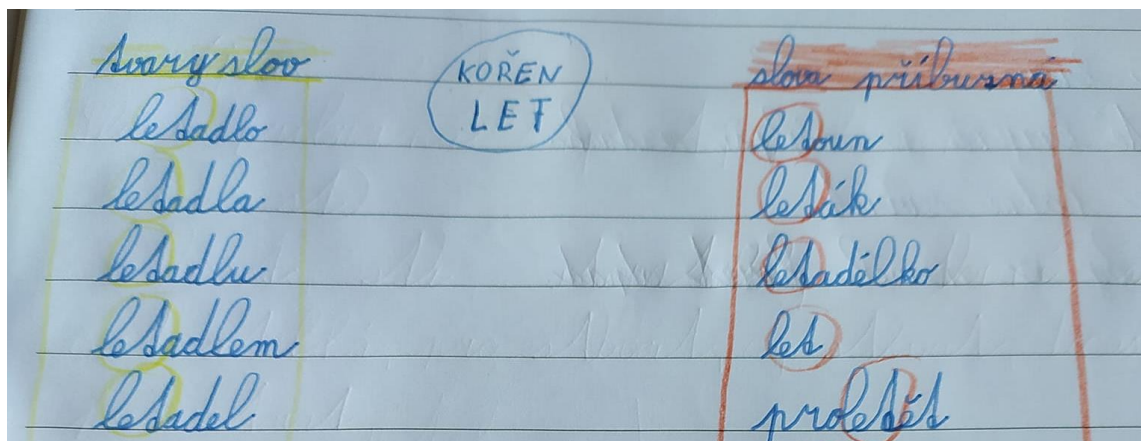
Str. 26: NAZÝVAT SE, OZÝVAT SE: Do výčtu VS po Z na str. 24 jsme zařadili slovo OZÝVAT SE, které je pro děti pochopitelnější a užívanější.

Na str. 26 ale omylem zůstalo v rámečku na doplnění významu původní VS NAZÝVAT SE. Slovo NAZÝVAT SE proto doporučuji připsat na str. 24 do výčtu slov a pracovat s oběma slovy. Slovesa ve větách užíváme v různých tvarech.

RUZYŇĚ – jsme v řadách VS nechali jako jediný zeměpisný název, protože je zde mezinárodní letiště, kam se mohou žáci se svými rodiči dostat.

Str. 26, cvič. 2, 3: Opakování tvarů slova a příbuzného slova s kořenem LET.

Str. 26, cvič. 4:

Jazyk ostrý jako břitva. Význam přirovnání (zjistit, co to je břitva).

Pozor na slova NAZÝVÁ X NEZÍVÁ.

Opakovací cvičení, kdy děti mají zapsat (případně opsat z karty VS) celá slova.

Možno opsat věty a v nich: barevně kódovat (měkké, tvrdé, obojetné s měkkým a označit – např. zvýrazňovačem - VS po Z)

ŘEŠENÍ:

Brzy k nám přijede babička z Ruzyně.

Má jazyk ostrý jako břitvu.

I když vstává brzy, nikdy nezívá.

Od rána se ozývá její zpěv.

My zíráme, co všechno zvládne.

Nás nazývá povaleči.

LISTOPAD: LIDÉ KOLEM NÁS (uč. 28-33)

1. týden v listopadu je potřeba věnovat vyvození VS po Z – viz předchozí stránky.
Na konci října jsou prázdniny, proto počítá časový plán jen s 3 vyučovacími týdny.

2. TÝDEN LISTOPAD: PŘÍBĚH DOMÁCÍ ÚKOL

TÉMA ČJ A PRVOUKA: ČLENOVÉ RODINY, DEFINICE POJMU RODINA

Evokace na členy rodiny:

Zavři oči a zamysli se, kdo je pro tebe v životě nejdůležitější a proč? S kým trávíš nejvíc času? Kdo tě vždycky vyslechne, pomůže, poradí? Kdo se o tebe stará? Na koho se můžeš spolehnout? Komu se můžeš svěřit?

Metodou SNĚHOVÁ KOULE získat co nejvíce názvů rodinných příslušníků.

Jak děti říkají mamince, babičce... (bábinka, stařenka, babča.)

Napsat název osoby + vlastní jméno (zopakovat pravopis vlastních jmen).

Př.: *babička Eva, babička Maruška; dědeček Jirka, ...* jména řadit podle abecedy.

Členy rodiny zapsané na lístečky možno doplnit o zvířecí mazlíčky, s cílem získat více podstatných jmen rodu středního ke sloům dítě, miminko...

BRAINSTORMING: RODINA

Definice slova RODINA (viz Prvouka str. 22). Diskuse dle podmínek ve třídě.

REFLEXE (vytvořit hřebenovku):

R
O
D
I
N
A

R - rodiče

O - oběd

D - dům

I - informace

N - nášev

A -

ČTVRTLETNÍ OPAKOVÁNÍ: – opis básničky NAŠE RODINY, doplnit i/y – zopakovat „tvrdé, měkké“ – kontrola podle zpětné vazby.

Podtrhnout podst. jména, ukazovat si na ně TEN, TA, TO (Která podst. jm. **nejsou** názvy osob, zvířat nebo věcí? Co vyjadřují?) Podtrhnout slovesa.

NAŠE RODINA (Patrik Erlebach)

Maminka ta vžd__ck__ pozná,

kd__ž mám velké trápen__.

Táta zase bez váhán__

kuch__ň v hř__ště proměn__.

Každ__čk__ den, ve dne v noc__,

na slunc__ i ve st__nu,

můžeme se s chut__ zasmát,

máme skvělou rod__nu.

NAŠE RODINA (Patrik Erlebach)

Maminka ta vždycky pozná,

když mám velké trápení.

Táta zase bez váhání

kuchyň v hřišti promění.

Každíčký den, ve dne v noci,

na slunci i ve stínu,

můžeme se s chutí zasmát,

máme skvělou rodinu.

Možno napsat o některém členu rodiny vizitku:

- Příd. jména, slovesa, věty.... (ukázka Mgr. Zuzana Staňková, Ph.D.)

9. listopadu

R|Y|B|A|

O|T|Ě|C|

D|Ě|D|A|

|B|A|B| | Č|K|A|

|R|O|D|I| | N|K|A|

A|N|D|R|E|J|K|A|

10. listopadu

milá ^{řídá se} ^{mnou}

hezka

pracovní

^{slouží}

pracuje

ji

stará se

kouká se

mamka

^{věda}

Maminka je milá. ♥

Řídá si se mnou hraje.

Mamka je pracovní.

Řídá chodí do přírody.

Řídá poslouchá, jak čtu. 📖

Str. 28, cvič. 1:

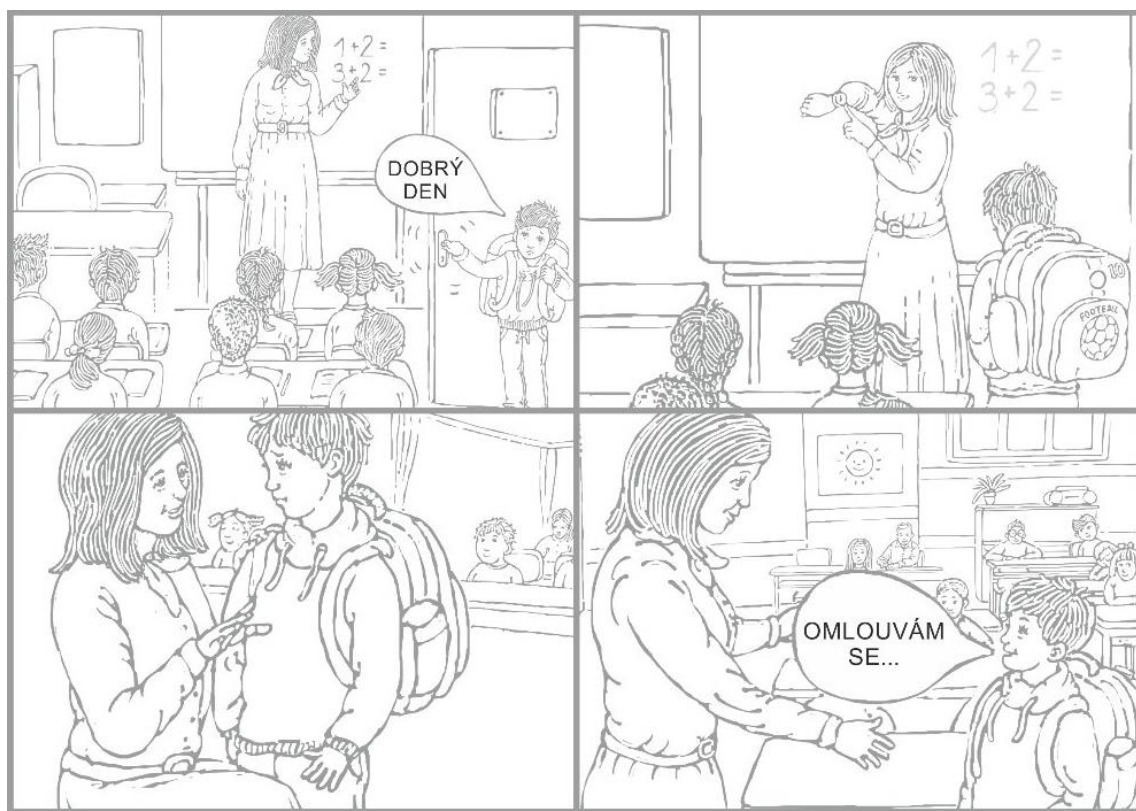
Nápověda (asi nebude potřeba 😊: Jazyku, nazývá, brzy).

Co znamená: „Mám to na jazyku.“

CO SE STANE, KDYŽ VSTÁVÁŠ POZDĚ NEBO ZASPIŠ?

SCÉNKA: Omluva při pozdním příchodu do školy.

1. V kolik hodin začíná škola?
2. V kolik hodin musíš vstávat, abys nepřišel/šla pozdě?
3. Už jsi někdy přišel/šla pozdě? Proč? Co se stalo? Jak jsi to vyřešil/a?
4. Možná k obrázkové osnově sehrát rozhovor paní učitelky s Pepou, a přitom natrénovat omluvu, když někdo přijde pozdě...
5. Obrázková osnova může sloužit také k tvoření různých druhů vět, k dokončování souvětí: Když přijdu pozdě, ... Abych nechodil pozdě, ... Rád/a bych chodil/a včas, ale.... Chci být ve škole brzy, proto....
6. Významy slova pozdě (opaky i slova podobného významu).
7. **Rčení:** KDO POZDĚ CHODÍ, SÁM SOBĚ ŠKODÍ. – složit ve skupinkách ze slov, napsat a vysvětlit.

Str. 29, cvič. 1:

Vysvětlit rčení, přiřazovat rčení k dětem ve třídě – vysvětlit na základě nějaké konkrétní situace, činnosti...

Tvary slova jazyk – příbuzné slovo (jazyček) – vysvětlit, proč.

Str. 29, cvič. 2-3: Opakování věta-souvětí na téma práce v domácnosti:

Věty na lístečky, rozstříhat, vybrat vhodnou spojku z nabídky a složit souvětí. Každý žák může 2-3 souvětí napsat do sešitu a zkontrolovat podle zpětné vazby:

DOMA JSEM SE DOMLUVILI,

BUDEME UKLÍZET.

PRÁCE JE MNOHO,

SE MUSÍ ZAPOJIT VŠICHNI.

MAMINKA UMYJE OKNA

TATÍNEK VYLUXUJE.

DĚTI MOHOU UTRÍT PRACH

MOHOU ZALÍT KYTKY.

CHCI TAKÉ POMÁHAT,

DNES NEMÁM ČAS.

SVOJE ÚKOLY SPLNÍM ZÍTRA

TO VYNAHRADÍM JINDY.

SPOJKY: PROTO, NEBO, A, ALE, ŽE, NEBO,

ZPĚTNÁ VAZBA (podtrhnout slovesa, zakroužkovat spojky, začátek, konec souvětí).

Doma jsme se domluvili, že budeme uklízet.

Práce je mnoho, proto se musí zapojit všichni.

Maminka umyje okna a tatínek vyluxuje.

Děti mohou utřít prach nebo zkusí zalít kytky.

Já chci také pomáhat, ale dnes nemám čas.

Svoje úkoly splním zítra nebo to vynahradím jindy.

Z podst. jména PRÁCE vytvořit sloveso, přídavné jméno a další podstatná jména.

Ke slovesu PRACOVAT nabídnout dětem také **předpony**: DO, VY, NE, OD...

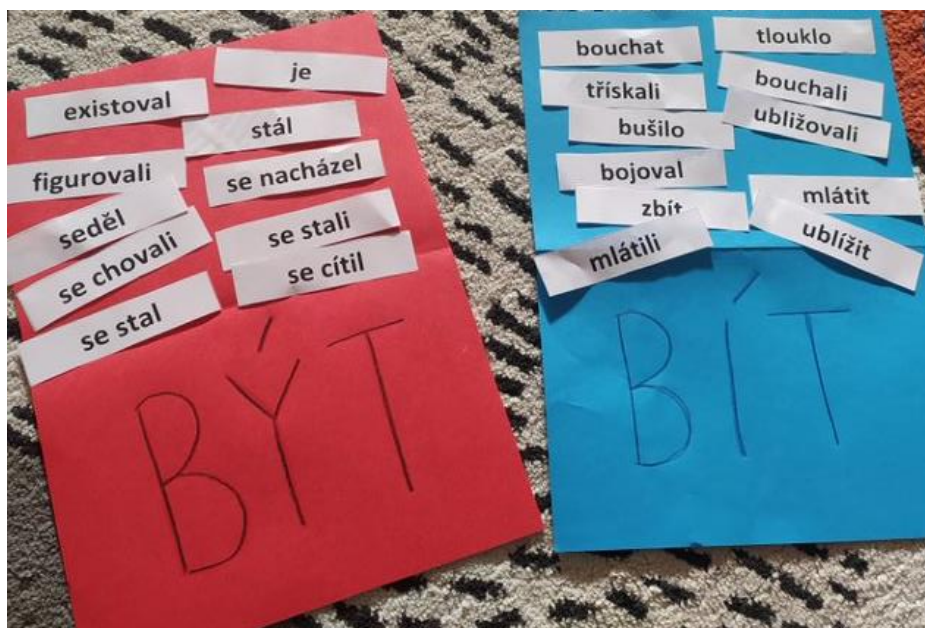
Předpony doporučuji zapisovat na kartičky a shromažďovat do krabice s názvem PŘEDPONY. Občas s nimi pracovat (např. u některých sloves z vyjm. slov.)

TVOŘ KE SLOVU PRÁCE SLOVA PŘÍBUZNÁ PODLE ZADÁNÍ:		
PODSTATNÉ JMÉNO	PŘÍDAVNÉ JMÉNO	SLOVESO

3. TÝDEN LISTOPAD: PŘÍBĚH MAGDA

Str. 30: VÝZNAM SLOVESA BÝT (nacházet se, existovat, někde ležet,...) –
příprava na VS od B

Vytvořit VÝUKOVÝ PLAKÁT ke slovesu BÝT - NEBÝT. Zkusit nauknout i jiné tvary slovesa být – v různých větách nebo slovních spojeních (zkoušíme tím časovat sloveso BÝT - NEBÝT).

Ve 3. ročníku a obzvláště na začátku při vyvozování nového učiva BÝT-BÍT – začneme úplně základními tvary (být-nebýt, bít-nebít).

Je to velmi těžké učivo, a proto průprava v porozumění významu těchto slov a pochopení „o co jde“ je velmi žádoucí, než začneme s vyjmenovanými slovy po B.

Výcvik VS ve 3. ročníku je POČÁTEČNÍ (dle RVP mají žáci *odůvodňovat a psát y/ý ve vyjmenovaných slovech*), PROTO není vhodné žáky zahlcovat všemi možnými tvary, výjimkami a spoustou příbuzných slov ke slovesu BÝT.

Na tyto „případy“ bude dostatek času ve 4. a 5. ročníku. Např. podmiňovací způsob sloves budeme vyvozovat až v 5. ročníku, tak je nelogické a nevhodné, chtít po žácích ve 3. ročníku, aby tvary podmiňovacího způsobu správně tvořili a psali (bych, abych kdybychom...) Toto učivo do 3. třídy NEPATŘÍ a nemělo by být ani v ŠVP.

Str. 30, cvič. 3:

V básni ZTRACENÝ MOBIL podtrhnout tvary slovesa BÝT, NEBÝT. Říkat slova stejného nebo podobného významu, tvořit s nimi věty.

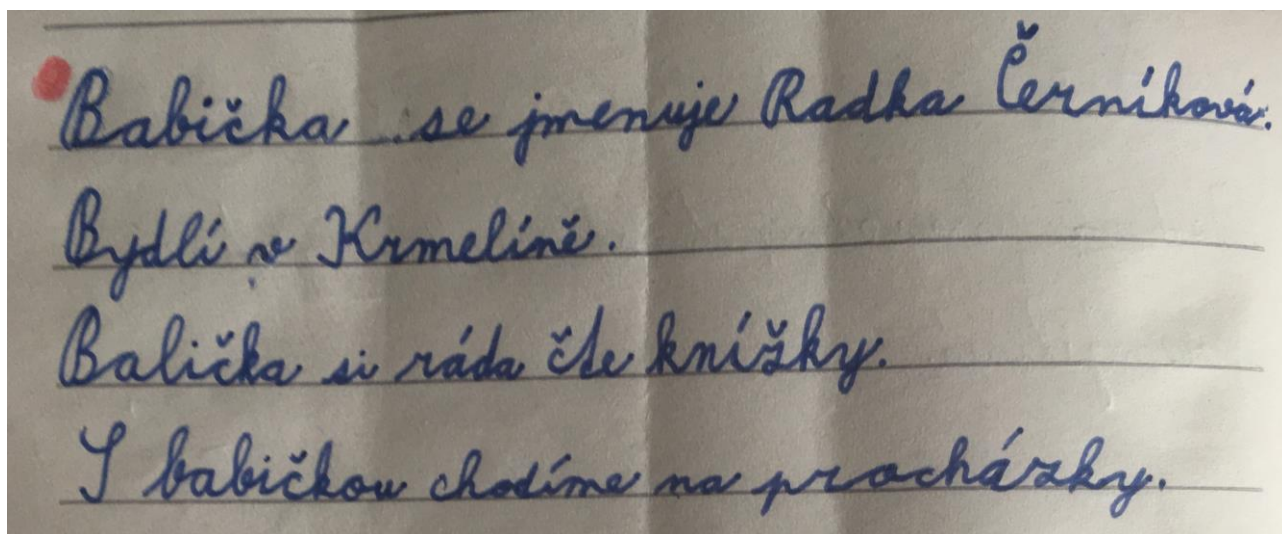
Str. 31, cvič. 1:

Sloveso BÝT ve větách nemusíme nahrazovat slovy podobného významu se slovem BÝT, ale učíme žáky tvořit věty s výstižnými slovesy, která se do vět hodí.

Př. Byl u nás dědeček. – Přišel k nám, objevil se u nás, navštívil nás...

V mládí byl hasičem. – Pracoval jako, měl profesi...

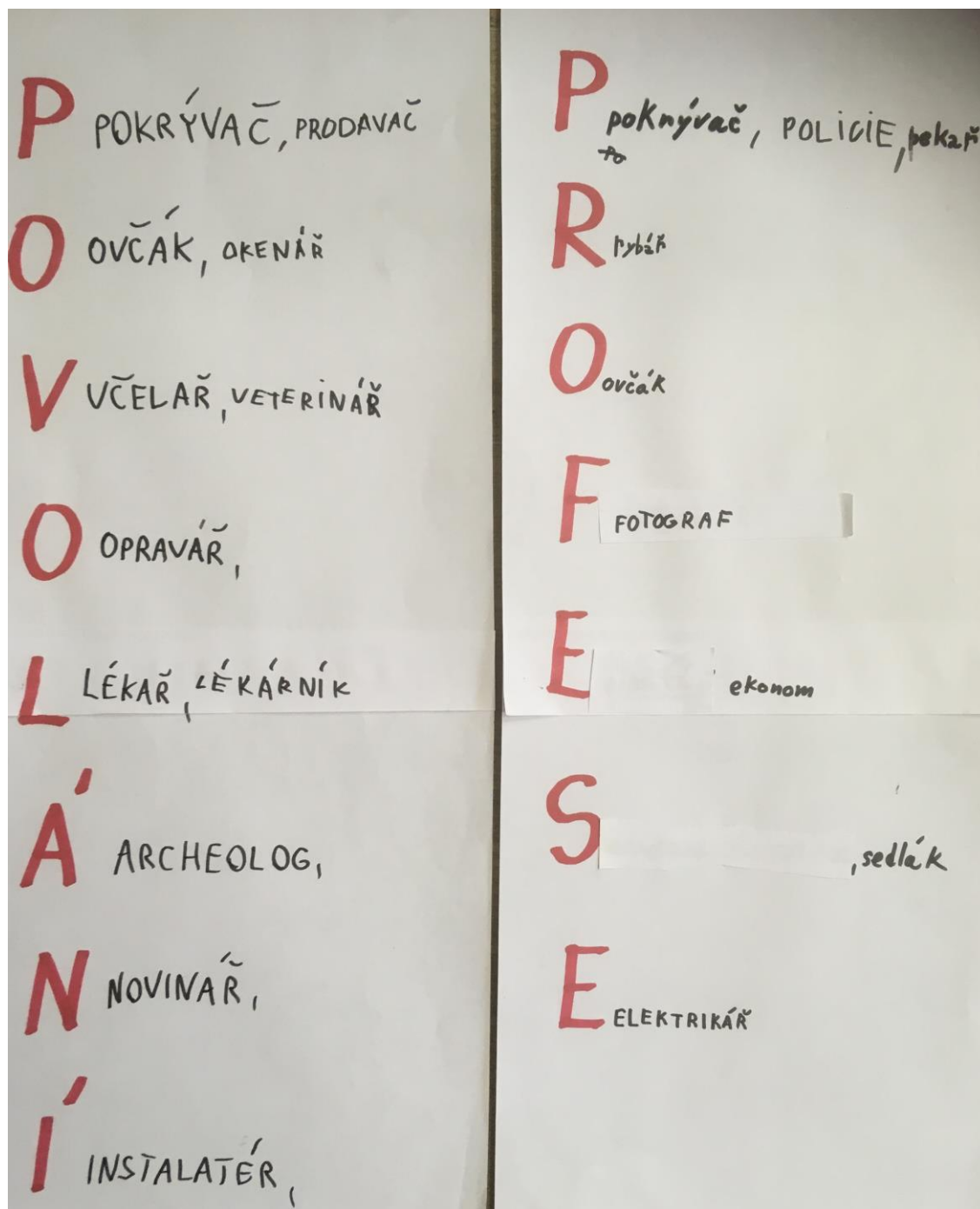
Str. 31, cvič. 1A):

Str. 31, cvič. 2:

HŘEBENOVKY NA TÉMA POVOLÁNÍ, PROFESE

ČÍM CHCI BÝT:

Zedník

Chci být zedníkem, protože mě baví stavět domy, mosty a lodě.
Chci být se procháset po Kypelině a vidět domy, které jsem postavil.
Likovný zedník si vydělá hodně peněz.

LÉKÁŘKA

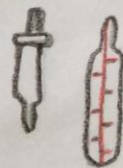
Lékařka léčí nemocní. Předepisuje léky pacientům.

Má různé specializace. Musí mít vysnědovanou vysokou

školu. Lékařka pozná různé druhy onemocnění a poradí

pacientům s jejich léčbou. Provádí pravidelné lékařské

prohlídky.

4. TÝDEN LISTOPAD: PŘÍBĚH ŠIKANA

Str. 32, cvič. 1A): Otázky - všimnat si slovesa **být** a jeho tvarů. Odpovídat na otázky a společně odůvodňovat **význam slovesa BÝT** – možno vybírat z nabídky:

1. **BYL V UKÁZCE ROMAN?** Roman tam byl. (je, existuje, bude, vyskytuje se)
2. **KDO BYL NAPADENÝ?** Napadený byl Roman. (bude, je)
3. **KDO BYLI AGRESOŘI?** Agresoři byli... (existovali, budou)
4. **JAKÝ BYL ROMAN?** Roman byl vystrašený, ... (bude, je nějaký)
5. **JACÍ BYLI AGRESOŘI?**
6. **KDE BYL ROMAN?** Roman byl na židli. (nacházel se tam, bude tam)
7. **KDE BYLI AGRESOŘI?**

SLOVESO BÍT, význam: BIJE, MLÁTÍ, TLUČE, BOUCHÁ
Sloveso bít nahradit, vybírat z nabídky významů slovesa BÍT:

1. **BÁL SE ROMAN, ŽE HO BUDOU BÍT?** (mlátit)
2. **BILO ROMANOVÍ SRDCE STRACHY?** (tlouklo)
3. **CHTĚLI AGRESOŘI ROMANA BÍT?** (mlátit, tlouci)
4. **BIL SE ROMAN ZA SVOU PRAVDU?** (bije se, bojuje)
5. **BILI AGRESOŘI PĚSTMI DO STOLU?** (bouchali, bušili)

Opakování BÝT-BÍT. Společně můžeme přidat další věty.

Roman _____ vystrašený, být (bude, je)

že jej hoši chtějí _____. bít (bije, mlátit)

Hoši _____ postrachem školy.

bili (bouchali)

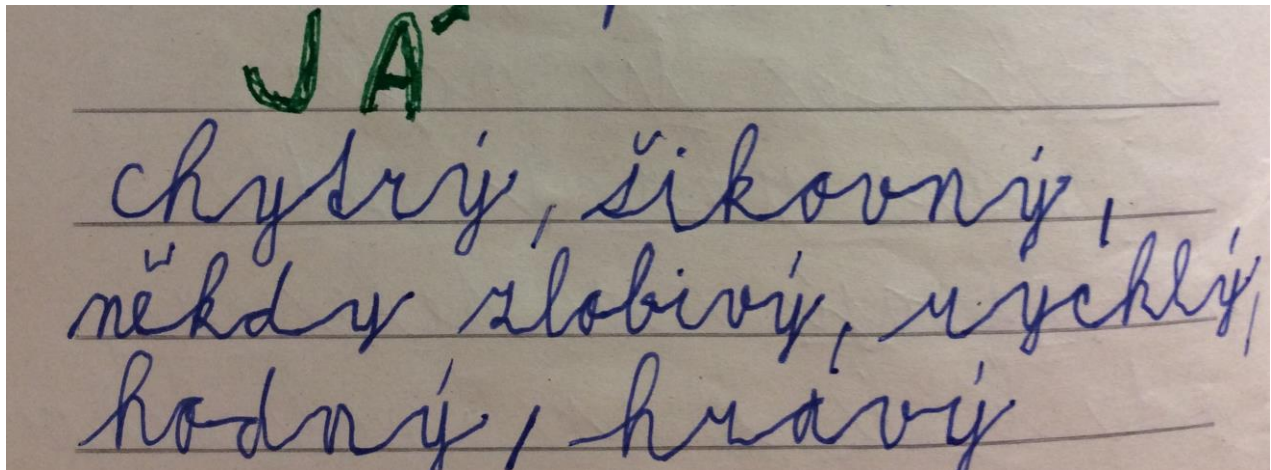
byli (budou, jsou)

Str. 32, cvič. 2: Ve dvojicích na tabletech vyhledávali, k čemu slouží jednotlivá zařízení/organizace. Pak vypsali nejdůležitější informace, sdílení. (Mgr. R. Tylečková, včetně všech dalších ukázek).

Str. 32, cvič. 3:

Tvořit přídavná jména: Jaký kdo jsme. Společně lze některá přídavná jména převádět na podstatná jména - názvy vlastností, lidí, činností).

Chytrý – chytrost, chytrák, chytračení...

VLASTNOSTI

šikovný

zlobivý

veselý

hádavá

KLIDNÁ

neklidná

čistotný

nečistý
okrasná

pracovitý

lakomá

PILNÁ

NEPOŘÁDNÁ

hodná

zlá

pohodový zá

klučný z

laskavý

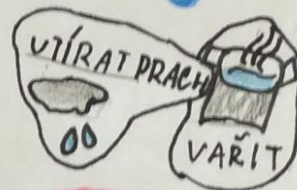
KAMARÁDSKÝ

JAKÁ JSEM?

Ráda sportuji

Baví mě pomáhat

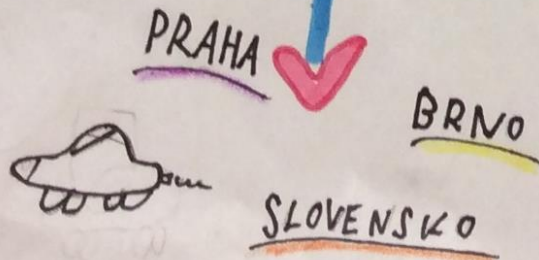
Miluju vytváření

Baví mě tanec

Ráda cestuji

BAVÍ MĚ HRÁT NA HOUSLE
D SVÉ BRATRY A KAMARÁDY

MAM RÁDA TANEČ.

NEJDOU MI MÍČOVÉ
SPORTY.

JAKÁ JSEM ?
LUCKA
DOLEŽMLQVA

JSEM DOBRÁ KAMARÁDKA

PO MĀHĀM
MAMINCE

HOVNĚ MĚ BAVÍ VYTVAŘENÍ

MĀM RÁDA I NEBODAZVĚK

MĚ BAVÍ SPORT

HOVNĚ MĚ NĚKDY ZLOBÍ

JSEM MILÁ A KAMARÁDSKÁ
MĀM ŠKORO SAMĚ JEDNŮLKY

MĀM RÁDA SVOU RODINU

RODINA

BAVÍ MĚ SPORT

MĀM RÁDA MATEMATIKU

ŘEŠA

JAKÝ JSEM ?

AHOJ! BUDU TI VYPRÁVĚT O MNĚ.

NĚKDY JSEM NEJ!
TROCHU ZLOBIVÝ.
JDE MI DOBRĚ MATEMATIKA.
NEMĀM RÁD ZRANĚNÍ.
KDYŽ JSEM JICH
PAR MĚL, HOVNĚ MĀM RÁD KUPĚNÍ
DELĀM PARKOUR, A HOVNĚ